

CORDE VIVO
LABORE
EX LIBRIS
1875 C VAN 1921 LENNEP 19??

EX-LIBRIS · ARPAD PLESCH ·

POMOLOGIA,

DAT IS

BESCHRYVINGEN

EN

AFBEELDINGEN

VAN DE BESTE SOORTEN VAN

APPELS EN PEEREN,

WELKE

In NEDER- en HOOG-DUITSLAND, FRANKRYK, ENGELLAND en elders geagt zyn, en tot dien einde gecultiveert worden.

BESCHREVEN,

Naar *het Leven* geteikent, en met de *Natuurlyke Coleuren* afgezet

DOOR

JOHANN HERMANN KNOOP

Hortulanus (in tompore), *Mathematicus*, & *Scientiarum Amator*.

TE LEEUWARDEN,

By ABRAHAM FERWERDA, Boekverkoper, 1758.

AAN DEN

HOOG WEL GEBOOREN HEER

Jr. EPO SJUK VAN BURMANIA,

LIEUTENANT HOUTVESTER VAN HET JAGT-GERIGTE IN FRIESLAND; RAAD IN DE VROETSCHAP EN REGEEREND BURGERMEESTER DER STAD DOCKUM, MITSGADERS GEDEPUTEERDE STAAT VAN GEDAGTE PROVINCIE, ETC. ETC.

HOOG WEL GEBOOREN HEER

VErgun my de vryheid U HOOG WEL GEB. dit Werk op te dragen, als aan een Regent van deze Provincie, die niet alleen een Beminnaar zyt van Konſten

en

O P D R A G T.

en Weetenſchappen, maar die ook vercierd is, met de Edele Gaven van Verſtand, Deugd, en andere groote Hoedanigheden, waar door U HOOG WEL GEB. billik heeft na zig getrokken, de Achting, Liefde en 't Vertrouwen van gezoegzaam alle de Ingezetenen van ons Land.

Altans, HOOG WEL GEBOOREN HEER, het is uit enkele Hoog-achting voor U HOOG WEL GEB. Perſoon, dat dit Werk, dat zekerlyk voor een *Konſt-ſtuk* mag en moet gehouden worden, toegeëigent word aan U HOOG WEL GEB.,

Door Uw HOOG WEL GEBOORENS

Onderdanige en gehoorzame Dienaar

ABRAHAM FERWERDA.

Leeuwarden
den 1 Juny
1758.

POMOLOGIE.

POMOLOGIE.

OF

KENNISSE DER VRUGTEN

EN

BEZONDER

VAN DE

APPELS EN PEEREN,

DAAR WY HIER IN 'T BEZONDER VAN HANDELEN.

INLEIDING.

§. I.

NIemand, die maar enige geringe Letter-kennisse verkreegen heeft, is onbekend, hoe grotelyks de fraaije en nuttige Konsten en Wetenschappen in de vorige, en inzonderheid in deze onze Eeuw toegenomen hebben, of verbetert zyn, onder de bestraling en begunstiging, zo wel van magtige Potentaten, Vorsten, en Republyken, als ook van particuliere Heeren van Staat, Regeering, Aanzien en Vermogen.

§. II.

Onder deze Wetenschappen moet men de *Botanie*, *Kruid-* of *Plant-kunde*, geensints de geringste tellen, die hare betrekking op de zo nuttige, en in hèt menschelyk leven noodwendige, Genees-kunde heeft: En die door de Heeren LINNÆUS, HALLER, *van* ROYEN, JUSSIEU, enz., en inzonderheid van de eerstgemelde, zodanig verbetert en opgeheldert is, datze gelyk als een nieuw Gewaad en Luister verkregen heeft: Getuigen hier van zyn de vermaarde en bekende Schriften van de gemelde geleerde Mannen.

§. III.

De *Horti-Cultuur* of *Tuin-Oeffening* is een

annexe zaak aan de *Botanie*, om allerley in- en voornamelyk buiten-landſche of vreemde Planten met goed ſucces te cultiveeren: En wien tog is onbekent, hoe zeer deze nuttige en vermakelyke Wetenſchap zedert 't begin dezer Eeuwe toegenomen heeft? Invoegen dat men nu in ſtaat is, allerley Gewasſen, uit de allerwarmſte Climaten der Waereld, by ons by na even als in haar natuurlyke Groei plaatzen, te doen groeijen, bloeijen, en de Vrugten van veele ryp en ſmakelyk voort te brengen; dat voorwaar aan onze Voor-ouders een verborgene of ondoenlyke zaak was.

§. IV.

Tot de Tuin-Oeffening behoort, behalven de Cultuur van allerley Gewasſen voor de Huishouding, Keuken, &c., in 't byzonder ook de aanqueking van allerley Ooft-Bomen, waar van veele zoorten niet alleen tot heerlyke Medicynen dienen, maar die in 't bezonder onze Tafels verçieren, onze Tong ſtreelen, en het Hert verquikken; want daar worden by aanzienelyke Lieden inzonderheid geen Gaſt- en Vriendſchaps-Maalen, of geen Collatie, geſloten, zonder opdisſching van deze of gene Vrugten, naar den tyd, zo wel om hare aangename Oog-verquikking als Hart-verſterking; waar onder geen van de geringſte in ons Waerelds-deel, namelyk in Neder- en Hoog-Duitſchland, Engeland, en Frankryk, enz., zyn, de *Appels* en *Peeren*, welke daar in als eigenaartige of genaturaliſeerde Vrugten wel groeijen en tieren, en dus van veele Liefhebbers met veel attentie gecultiveert worden.

§. V.

Maar, dewyl deze Vrugten, namelyk de *Appels* en *Peeren*, (ik ben in twyffel aan welke van beide men den voorrang geven moet) van zeer verſchillige zoorten, en daar onder zo wel geringe als beſte zyn, zo is 't geenzints onverſchillig, van wat zoorten men in zyn Hof plantte, of wat zoorten ons om te enten of te planten gegeven of toegezonden worden: Zynde het zeker, dat yder een wel gaarne van de beſte zoorten in zyn Tuin zal willen geplant of geënt zien.

§. VI.

Het is derhalven uit die Reden, dat ik zedert een reeks van meer als 25 Jaren myn werk gemaakt hebbe, inzonderheid in myne Tuin-Oeffeningen in de met heerlyke Vrugten enz., voorziene Tuin van *Haare Doorlugtigſte Hoogheid* Mevrouw Marie Louise, Princesse *Douairiere van Oranje en Nasſouw*, enz., enz., om alle zoorten van *Appels* en *Peeren* (behalven de overige Ooft-

Vrugten) naukeurig te onderzoeken, de differente zoorten te leren kennen en te onderſcheiden, elk zoort op zig zelfs te beſchryven, en dus de verwerring, die daar grotelyks in voorvalt, te regte te brengen: Edog die niet genoeg oordeelende tot de kenniſſe van elk Zoort, en de bewaring daar van voor onze Na-neeven, zo heb goedgevonden, yder bezondere zoort van *Appels* ende *Peeren* naukeurig naar 't leven af te beelden, zo als ze in dit Werk verſchynen, tot dienſt der Liefhebbers van POMONA.

§. VII.

Maar ymand, dien 't onverſchillig is, en geen of weinig agting voor Konſten en Wetenſchappen heeft, zoude kunnen vragen, waar toe dient dit Afbeelden? ja zelfs een nog meer onverſchillige zoude wel zeggen (gelyk my ook wel van zodanige te voren gekomen is), wat kan 't my ſcheelen, wat Gedaante, Koleur, Naam, enz., de *Appel* of *Peer* heeft, als ze maar goed ſmaakt! Edog veele andere zullen bezadigder oordeelen, en de nuttigheid dieper inzien.

§. VIII.

Eenige geletterde Mannen hebben het de moeite waardig geagt, om de zoorten van zommige buitenlandſche Vrugten, die in ons Climaat niet anders dan door konſt en met veel moeite en toeſtel gecultiveert worden, als by voorbeeld: De *Oranje*, *Citroen-*, en *Limoen-Appels*, af te beelden, gelyk men ziet in de *Hesperidesſen* van FERRARIUS, COMMELYN, en VOLCKHAMMER, welke Werken niet onaangenaam by de geleerde Waereld en Liefhebbers onfangen, en nog in waarde zyn. Heeft dit nu plaats met de gemelde uit-landſche Vrugten, zo kunnen we ons niet verbeelden, dat de Afbeeldingen van onze eigen in-landſche *Appels* en *Peeren* een minder goedkeuring zullen wegdragen: Te meer, dewyl deze onze *Appels* en *Peeren* in geenen deele voor de gemelde buitenlandſche behoeven te wyken: Want zyn deze aangenaam en bevallig voor 't Oog, en zoet van Reuk, de meeſte van de onze zyn 't niet minder, als ze wel gegroeit en wel ryp zyn: Welke bevalligheid in der daat nog groter zoude wezen, indien de overvloed en gewoonte zulks dikwils niet kwam te verminderen: Zyn de Limoenen, enz., van gebruik in de Medicynen, en heilzaam voor den Menſch, onze *Appels* en *Peeren* zyn het niet minder, als ze op haar regte tyd en met order genutigt worden; men leze daar over maar de Schriften van de verſtandigſte oude en nieuwe Genees-Heeren: Behalven nog, dat onze *Appels* en *Peeren* niet alleen, rauw geëten worden-

de, des Menſchen Tong ſtreelen en 't Hart verkwikken, maar ook op velerley wyze geſtooft of gebraden worderde, voor zeer vele Menſchen tot een ſmakelyk en gezond voedzel verſtrekken, dat van de meeſte van de gemelde buitenlandſche Vrugten niet gezegt kan worden.

§ IX.

Maar om in 't beknopt aan te tonen, waar toe deze Beſchryvinge en Afbeeldingen der *Appels* en *Peeren* in 't bezorder grotelyks kunnen dienen, zo heeft men naar te letten op de volgende dingen:

1. Dat men daar door weten kan, welke *Appels* of *Peeren* onder verſchillige Benamingen een en dezelve zoort zyn: Wy hebben tot dien einde de verſchillige Namen by een gevoegt, voor zo ver wy die hier te Lande (met veele moeite, correspondentie en koſten) hebben kunnen ontdekken.

2. Dat men dus door een vreemde Benaminge niet misleid kan worden, om een zoort van Vrugt te bekomen, of te begeeren, die ons onder een ander Benaming dikwils bekent genoeg is, en die men zomwylen reeds in zyn Tuin heeft: Of die veeltyds maar een gemene ſlegte Vrugt zyn kan.

3. Dat men een zoort van *Appel* of *Peer*, die ons onbekent is, daar door kan leren kennen, van andere onderſcheiden, en by haar regte naam noemen.

4. Dat we daar uit gewaar worden, dat 'er op verre na zo veel verſchillige goede zoorten niet gevonden worden, als men verſchillige Benamingen hoord, of in zommige Autheuren en Lyſten gemeld vind, want daar komt maar zeer zelden een nieuwe, goede en waardige uit 't Zaad voort.

5. Dat men uit de Beſchryvingen weten kan, welke de beſte, middelmatige, of geringſte Zoorten, en dus waardig of minder waardig zyn, in een goede en aanzienlyke Tuin geplant te worden: Hoewel de ondervinding leert, dat de verkiezing in dezen zeer verſchillig is: Latende wy daar in elk een zyn volle vryheid.

6. Dat men daar door weten kan, welke Zoorte in deze of gene Lugtſtreek, of Standplaats, 't beſt tieren en goede Vrugten voortbrengen wil. En meer andere.

§. X.

Als men derhalven een *Appel* of *Peer* heeft, wiens Naam ons onbekent is, zo heeft men maar de Afbeeldingen, en teffens de Beſchryvinge na te zien, en de Vrugt by de eene of andere te vergelyken, zo zal men dezelve wel haaſt ontdekken: Waar by nogtans de volgende dingen aan te merken ſtaan:

1. Dat

1. Dat de Gedaante en de Koleur wel 't voornaamste kenmerk is van de zoort, maar dat men tot dien einde een volwasſene Vrugt van de Boom verkiezen of hebben moet, vermits 'er op een zelfde Boom dikwils Vrugten van verſchillige Gedaante groeijen: Edog men bevind, dat de volwasſene altyt nagenoeg in haar weezen met de natuurlyke gedaante overeenkomen, zo dat men de overige voor mismaakte of onvolkomene houden moet.

2. Aangaande de Koleur, dezelve kan dikwils min of meer verſchillen; 't welk afhangt van 't End-plantzoen; van de goede of kwade geſteldheid des Gronds; van Zon-ryke Jaren; of naar dat de Vrugt meer of min op de Zon hangt, enz.

3. De grootheid der Vrugten kan ook zeer verſchillen, wordende groter of kleiner, zo wel op dezelfde Boom als ook in verſchillige Stand-plaatzen en Jaren, 't welk afhangt van de meer of minder aandoening van de Zon; goede of kwade geſteldheid des Gronds; van 't Climaat; van een meer of minder Vrugtbaar en gunſtig Jaar-ſaiſoen; van 't Ent-planſoen; en van de hoeveelheid der Vrugten die de Boom of Tak te voeden heeft: Edog men bevind, dat hoe groot of klein een volwasſen Vrugt ook gegroeit zy, dezelve nogtans altyt haar natuurlyke ingeboorne gedaante behoud.

4. Op de Smaak der zoort kan men niet altyt ſtaat maken, want deze kan verſchillen, en verhevener, of minder zyn, naar dat de zoort in verſchillige Gronden en Standplaatzen gegroeit is: Bevindende men dit onderſcheid meeſt aan de Franſche Vrugten, inzonderheid *Peeren*, als ze geen voordeelige Grond en Stand-plaats hebben. Invoegen dat de gedaante benevens de Koleur de zeekerſte Kenteikens der zoorten zyn. Waar by men verder de tyd van rypwording voegen kan en moet: Verſtaande hier door de tyd wanneer de Vrugten eetbaar zyn, 't zy van de Boom, gelyk de Zomer-Vrugten, of na dat ze geplukt zynde, wat gelegen hebben, gelyk de Herfſt- en Winter-Vrugten.

§. XI.

Aangaande de Cultuur der *Appel-* en *Peerboomen*, die is zeer bekent, en men vind daar van by andere genoegzaam berigt, hebbende wy ook een ander Werk onderweegs, waar in wy de Cultuur van deze en alle andere Vrugt-boomen breedvoerig verhandelen: Hier hebben wy alleen ons werk gemaakt, om de zoorten der *Appels* en *Peeren* t'ontwarren, en aan de Liefhebbers voor Oogen te ſtellen: Durvende dezelve verzekeren, dat wy alle mogelyke moeite gedaan hebben

om de zoorten naukeurig te onderzoeken, en naar 't Leven in haar ware Gedaante af te beelden; te weten zodanige die in onze Hollandsche Tuinen, als de beste en waardigste, zo wel Fransche als Engelsche en Nederlandsche zoorten, geculviveert worden: Want indien men alle gemene Boere-zoorten wilde beschryven, waar toe zoude dit dienen? Daar zullen nog wel eenige weinige goede zoorten van *Appels* en *Peeren* wezen, inzonderheid buiten-landsche, die weinig gevonden worden, die wy nog niet voorgestelt hebben, om dat wy die nog niet hebben kunnen magtig worden; edog wy zullen tragten dezelve te bekomen, om in 't vervolg ook aan de Liefhebbers mede te delen: Hebbende dezelve ondertusschen hier genoegzaam 't Pit van deze Vrugten.

§. XII.

Ik moet hier by ten laatsten nog aanmerken, dat men wel in verscheiden Autheurs Lysten vind van de *Appels* en *Peeren*; maar tog, wat kunnen die Lysten voor nut aanbrengen! Vermits daar uit in 't geringste geen onderscheid der Zoorten te zien nog t'ontdekken is, maar yder als een bezondere Zoort op zig zelfs benoemt staat; 't geen vele doet denken dat 'er zo veele Zoorten als Namen zyn, daar ondertusschen veele van die verschillige Benamingen tot een zelfde zoort behoren, en maar *Synonyma* of Meer-namen zyn: Maakt dit dus niet verwarring in de Zoortkennisse? en waar uit volgt, dat 'er in der daat zo vele zoorten van *Appels* ende *Peeren* niet en zyn als die Lysten vertonen, latende wy de gemene slegte zoorten onaangemerkt.

TAB. I.

Witte Kruid-Appel.
Aug. Sept.

Calville rouge d'Eté.
Rode Somer-Calville.
August. Sept.

Rode Jopen.
Oct. Nov.

Calville blanche d'Eté.
Witte Somer-Calville.
Aug. Sept.

Somer Kroon.
Cusinot d'Eté.
Aug. Sept

Citron d'Eté.
Somer Citroen-Appel.
Aug. Sept.

Caroline d'Angleterre.
Engelse Carelyn.
Sept. Octob.

Roos Appel.
Pomme-Rose.
Oct. Nov.

BESCHRYVINGEN
E N
AFBEELDINGEN
D E R
A P P E L S.

TABULA. I.

RUID-APPEL. (WITTE) Is een tamelyk grote, gladde, langwerpige, iets kantige Appel; zyn Koleur is wit, en aan de eene zyde zomtydts een weinig rood-bloeſend, zyn Vleeſch is zagt, vol-ſappig, en van een aangename rynsagtige, egter niet zeer verhevene ſmaak, weshalven dezelve onder de Middel-zoorten plaatze. Het is ook een zeer goede Pot-Appel: En vermits de Boom zeer ſterk draagt en de Vrugten vroeg aankomen, zo is hy waardig om geplant te worden. Zie ook *Pomme de Palæſtina.*

KRUID-APPEL. (LOUWERIS) Verſchilt nergens in van de voorgaande, zo in Gedaante, Koleur, en Smaak, dan dat hy kleinder valt; dient daarom meeſt alleen voor de Pot.

POMME DE PALÆSTINA. Is een tamelyk grote Appel; van gedaante langwerpig, zeer overeenkomende met die van de *Witte Kruid-Appel*, zo het niet dezelfde is; dat ik op 't naaſte zoude denken, alleen op een goede plaats volmaakter geworden zynde: Zyn Schil is glad; van Kouleur, ryp zynde, mooi geelagtig, en aan de eene zyde veeltyds ſchoon bleek-rood-bloeſende, zyn Vleeſch is zagt en van een aangename, geurige ſmaak. Weshalven het een van de beſte Appels in zyn tyd is.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is zeer draagbaar.

CALVILLE ROUGE D'ETÉ. Is een tamelyk grote Appel, van gedaante rond, eenigzints platagtig en puntig, en min of meer met kanten of ribben: Desſelfs Schil is glad; van Koleur, ryp zynde, mooi hoogrood en veeltydts met kleine bleek-rode vlekken gevlekt; leggende een witagtige waſem op de Schil, te weten als die nog aan de Boom of niet veel betaſt is; zyn Vleeſch is vry zagt, van een heel aangename, geurige ſmaak, en derhalven een van de beſte Zomer-Appels.

De Boom maakt goed Hout-gewas en draagt zeer ſterk, weshalven hy doorgaans niet heel groot word.

JOOPEN-APPEL. (ROODE ZUURE) Is een Appel van middelmatige grote, zyn gedaante is langwerpig, doorgaans wat ſcheef of mismaakt en iets kantig: Desſelfs Schil is glad, van Koleur doorgaans bloed-rood, dog zomtyds aan de eene zyde wat groenagtig-geel, ook wel iets hier door heen rood geſtreept; het Vleeſch is zagt, van een tamelyk aangename wynagtige, dog niet zeer verhevene ſmaak; weshalven dezelve niet dan in de twede rang, of onder de Middel-zoorten der Appels plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word tamelyk groot, en is vrugtbaar.

CALVILLE BLANCHE D'ETÉ. Is een tamelyk grote Appel, van gedaante wat platagtig en kantig of met ribben: Van Koleur, ryp zynde, geelagtig wit; desſelfs Vleeſch is heel zagt, van een tamelyke dog geen zeer verhevene ſmaak; weshalven dezelve nauwelyks onder de Middel-zoorten kan plaats verdienen. Zie ook *Kruid-Appel* (*Enkelde*).

De Boom maakt goed Hout-gewas en is zeer draagbaar.

KRUID-APPEL. (ENKELDE) Is een matig grote Appel, van gedaante iets platagtig rond, en veeltyds wat kantig, zeer wel van gedaante, gelykende aan een *Witte ZomerCalville*, zo het niet dezelfde is; Zie Tab. I; zyn Schil is glad; van Koleur, ryp zynde, bleek geelagtig groen; zyn Vleeſch is zagt, van een gemeene, niet zeer verhevene ſmaak, weshalven tot de gemeene Pot-appels behoort.

De Boom maakt goed Gewas, word groot, en is heel draagbaar.

KRUID-APPEL. (DUBBELDE) Is een tamelyk grote Appel, van gedaante rondvallig,

lig, en met kanten, veel overeenkomſt hebbende in de gedaante met de vorige, behalven dat hy groter valt; zyn Schil is glad; van Koleur, ryp zynde, bleek-groenagtig-geel; zyn Vleeſch is vry zagt, van een tamelyke, dog geen verhevene ſmaak, derhalven niet veel anders dan in de Pot dient.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word groot, en is draagbaar.

CITROEN-APPEL. (ZOOMER) is een tamelyk grote Appel, van gedaante langwerpig en wat kantig; van Koleur, ryp zynde, citroen-geelagtig, wordende, na dat wat geleegen heeft, doorgaans wat vetagtig; deszelfs Schil is glad; en 't Vleeſch zagt, dog van geen verhevene ſmaak, weshalven nauwelyks onder de Middel-zoorte kan geplaatſt worden.

De Boom maakt goed ſterk Hout-gewas, en is zeer draagbaar.

KROON-APPEL. (ZOOMER) Word niet zeer groot, is rondagtig van gedaante; zyn Schil is glad; van Koleur bleek-groenagtig-wit, en met bleek-rood geſtreept; zyn Vleeſch is zagt, van een tamelyk geurige aangename ſmaak, en is dus een zeer goede Zomer- of Herfſt-Appel.

De Boom maakt goed fyn Hout-gewas, en draagt heel ſterk.

ENGELSCHE CAROLYN. Is een grote Appel, van gedaante wat puntig na het Oog, dat diep gezonken is, en doorgaans met veel hoeken of ribben; deszelfs Schil is glad; van Koleur, ryp zynde, geelagtig wit, wordende in het leggen wat vetagtig; zyn Vleeſch is zagt, en met een tamelyk aangenaam zuur voorzien, dog is niet zeer verheven, weshalven meer voor de Keuken als voor de Tafel dient: Hy heeft van binnen een groot hol Klok-huis, en is veeltyds zonder Zaden.

De Boom maakt goed ſterk Hout-gewas, word groot, en draagt ſterk.

ROOS-APPEL. Is een tamelyk groote plat-ronde Appel, deszelfs Koleur is, ryp zynde, geelagtig-wit aan de eene zyde, en veeltyds meeſt rondom mooi ligt rood bloezerid, en daar door heen met donkerder rood, mooi geſtreept, en dus ſchoon op het oog; maar het Vleeſch, dat zagt is, is van een gemene, tamelyk goede egter niet zeer verhevene geur, weshalven dezelve onder de Middel-zoorten behoort, en meeſt alleen voor een Pot-Appel dient.

De Boom maakt goed ſterk Hout-gewas, word groot, en is heel draagbaar.

TABULA II.

RAMBOOS APPEL. Een mede-zoort van de *Calvilles* zynde, is een vry grote Appel, zyn gedaante is aan dezelfde Boom doorgaans zeer ongelyk, zynde zommige Appels wat langwerpig, andere ronder, dog doorgaans alle wat kantig; zyn Schil is glad; van Koleur groenagtig geel aan de eene zyde, en aan de andere, of ook wel rondom, helder of bleek-rood, en doorgaans daar doorheen met een weinigje donkerder-rood gestreept; deszelfs Vleesch is zeer zagt, en van een zeer aangename *aromatyke* geur, eenigzints na *Framboozen* zweemende, waar van hy de naam voort, zynde dus een van de beste Zomer- of Herfst-Appels voor de Tafel.

De Boom maakt heel goed Hout-gewas, draagt sterk, dog is de Kanker veeltyds onderhevig.

BLOEM-ZOETE. (ZOOMER, OF HERFST) Is een middelmatig grote Appel, van gedaante rondvallig, na de Kruin toe wat dunner of puntig, Pyramyds-wyze afgekort; deszelfs Koleur is, ryp zynde, ligt-geel aan de eene zyde, en aan de andere, ook wel dikwils rondom, mooi rood-bloesend en zomwylen met roode strepen, door het bloesende heen gevlekt; deszelfs Vleesch is zagt, met een zeer aangenaam verheven zoet voorzien, weshalven een van de beste zoete Appels in zyn tyd.

De Boom kan groot worden, maakt goed Hout-gewas, en is zeer draagbaar; welk laatste veroorzaakt, dat hy zomwylen niet heel groot word.

PARMAIN D'ETÉ. Is een matig grote Appel, van gedaante iets langwerpig vierkant; van Koleur, ryp zynde, geelagtig, en doorgaans bruinagtig-rood-bloesend; zyn Vleesch is zagt, geel, van een aangename, zeer verhevene, en bezondere geur, weshalven een van de beste vroege Appels in zyn tyd is, zo wel uit de hand te eeten, als voor de Pot, makende een zeer smakelyk *Gestoof*, en dus waardig om geplant te worden.

De Boom maakt goed Gewas, word tamelyk groot, en is zeer draagbaar.

PEER-ZOETE. (GRAUWE) Is een vry grote Appel; van gedaante rondvallig, van boven iets platagtig; zyn Koleur is, ryp zynde, geelagtig, en met grauwe of bruinne

TAB. II.

Framboos · Appel .
Calville d'Automne rayé .
Sept. Oct.

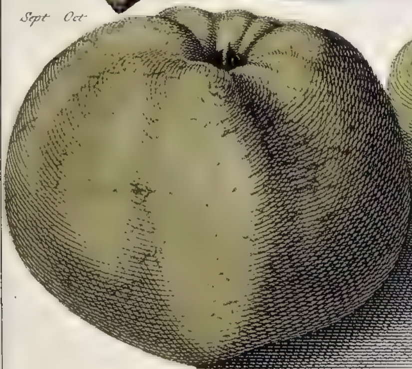
Herfst Bloem-Soete .
Sept. Oct.

Somer-Parmain .
Parmain d'Eté .
Sept. Oct.

Peer-Soete
Pomme - Poire .
Sept Oct

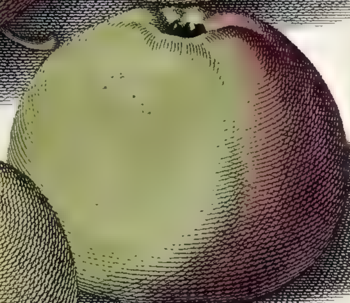

Soete Dolphyn .
Passe-Pomme douce
Dec Jan .

Roode Herfst-Striepeling
Oct Nov

Soete Holaart .
Dec Jan .

Witte Soete Silverling .
Dec. Jan .

Doeke Martens-Appel
Sept. Oct

J. H. Knoop ad viv. del. J. C. Philips sculpsit

ne ſtippen en trekken, op de wyze der geele Renetten, min of meer gemerkt, ook zomtydts op de eene zyde een weinig roodbloezende; deszelfs Vleeſch is zagt, van een heel aangename zoete ſmaak, derhalven een zeer goede zoete Appel in zyn tyd.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word groot, en draagt zeer wel, maar wil zomtydts wel wat kankeren.

PEER-ZOET. (WITTE OF BLANKE) Verſchilt nergens in van de voorgaande, dan dat hy niet, of zeer weinig met bruin gevlekt, en alleen wat geelagtig is.

DOLPHYN. Is een ſchone, grote, oogzienlyke Appel; van gedaante iets langwerpig; van Koleur groenagtig-geel aan de eene zyde, en aan de andere, ook zomtydts meeſt rondom, rood violetagtig, en wanneer hy nog aan de Boom hangt, met een dauw of waſem, op die wyze als de Pruimen gedekt, dat hem zeer bevallig voor 't oog maakt; deszelfs Vleeſch is vaſt, van een aangename verhevene zoete ſmaak, dus een van de beſte Winter-zoete Appels.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word tamelyk groot, maar is niet heel draagbaar.

STRIEPELING. (HERFST) Is een Appel van matige grote, van gedaante wat platagtig-rond, na 't Oog toe, dat niet gezonken, en klein is, een weinig puntig toelopende; zyn Schil is glad; van Koleur geelagtig, en met mooije bloed-rode ſtrepen, doorgaans rondom geſtreept, zo dat mooi op 't oog valt; zyn Vleeſch is naaſt de Schil en voor een gedeelte na binnenwaarts ook doorgaans bloed-roodagtig, voorts tamelyk zagt, van een ſterk, tamelyk aangenaam, dog niet zeer verheven zuur zap voorzien, weshalven dezelve niet dan onder de gemene Appels de rang kan hebben.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is heel draagbaar.

NB. Deze Appel kan dikwils wel groter worden, als de Figuur vertoont.

ZILVERLING. (ZOETE GEELE) Is een tamelyk grote Appel, van gedaante rond na 't Oog toe, dat klein en weinig gezonken is, eenigzints puntig; zyn Schil is glad; van Koleur, ryp zynde, geel, en zomtyds, dog zelden, aan de eene zyde een weinig bleek-roodbloezende; zyn Vleeſch is tamelyk zagt, van een heel aangename zoete ſmaak, derhalven een van de beſte zoete Appels voor de Keuken.

De Boom maakt goed ſyn Hout-gewas, word groot, en draagt zeer ſterk.

DOEKE MARTENS. Is een middelmatige grote Appel, van gedaante plat-rond, en het Oog vry gezonken; deszelfs Schil is glad, ryp zynde, geelagtig, wordende in het leggen wat vetagtig, zyn Vleeſch is zagt, van een tamelyke dog niet zeer verhevene geur, waarom meeſt alleen voor een Pot-Appel dient.

De Boom maakt goed Gewas, word groot, en draagt zeer ſterk, 't welk hem by veele doet in agting wezen.

ZOETE HOLAART. Is een matig grote Appel; van gedaante rondagtig; zyn Schil is, ryp zynde, geelagtig, aan de eene zyde doorgaans mooi rood-bloeſend, fraai op 't Oog, en ook dikwils met bruin min of meer geſtipt en gevlekt; zyn Vleeſch is zagt, van een zeer aangename, verhevene, zoete ſmaak, weshalven buiten twiſt een van de beſte zoete Appels in zyn tyd is, te meer, dewyl hy lang, zelfs tot in April toe duurt.

De Boom maakt goed Hout-gewas, dog draagt niet heel ſterk, en is de Kanker onderhevig.

TA-

TAB. III.

Syden Hemmetje.
Nov. Dec
Somer-Erreling.
Octob. Nov
Suiker-Appel.
Oct. Nov
Princes-Appel.
Nov. Dec
Witte Bloem-Soete.
Oct. Nov.
Rode Herfst-Calville.
Oct. Nov.
Swaan-Appel.
Oct Nov.
Roode Gul-
derling.
Jan Febr.

TABULA III.

YDEN HEMDJE. Is een tamelyk grote Appel, van gedaante een weinig hoogagtig of langwerpig rond; zyn Schil is mooi glad, en ryp zynde geelagtig, zomtyds aan de eene zyde een weinig bleek-rood-bloeſend, mooi op 't oog; zyn Vleeſch is zagt, van een tamelyk geurige aangename ſmaak, weshalven in de eerſte rang der Appels plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Gewas, en is redelyk draagbaar.

ERVELING. (ZOMER) Kan een grote Appel worden, dog blyft veeltyds wat kleinder als onze Figuur aantoont. Deszelfs gedaante is wat platagtig, en na 't Oog een weinig puntig, voorts hoekig en zomtydts met een diepe groeve van 't Oog naar de ſteel toe; deszelfs Schil is glad; van Koleur, ryp zynde, geelagtig na den groenen hellende, en zomwylen, dog zelden, aan de eene zyde een weinig bleek-rood-bloeſend, of dus grof geſtreept; deszelfs Vleeſch is heel zagt, van een gemene, niet zeer verheven ſmaak, weshalven niet dan onder de Pot-Appels plaats kan hebben.

De Boom maakt goed en ſterk Hout gewas, word groot, en draagt wel.

ZUIKER-APPEL. Is van middelmatige grote, zyn gedaante is iets langwerpig, na 't Oog toe een weinig dunner, en veeltydts iets kantig; zyn Schil is glad, ryp zynde, geel van Koleur, en dikwils aan de eene zyde een weinig rood-bloeſend; zyn Vleeſch is zagt, van een tamelyk geurige eenigzints *aromatyke* ſmaak, weshalven boven de Middel-zoorten van Appels rang kan hebben.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt tamelyk.

PRINCES-APPEL. Is een matig grote Appel, van gedaante langwerpig, Ei-rond; 't Oog is klein en weinig gezonken; zyn Schil is glad; van Koleur, ryp zynde, groenagtig-geel, en aan de eene zyde doorgaans wat rood-bloeſend, of ligt geſtreept; zyn Vleeſch is zagt, van een tamelyk goede dog niet zeer verhevene ſmaak; weshalven wy deze Appel onder de Middel-zoorten ſtellen.

De Boom maakt ſchoon Hout-gewas, word groot, en draagt ſterk.

PRINCES. (ZOETE) Heeft, zo in gedaante als Koleur, veel gelykenisſe met de vorige, alleen dat het Vleeſch zoet van ſmaak dog niet zeer verheven is, weshalven maar onder de gemeene zoete Appels plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is redelyk draagbaar.

BLOEM-ZOETE. (WITTE) Is een Appel van middelmatige grote, van gedaante zeer na overeenkomende met de *Bloem-zoete* TAB. II en VII. dog is wel zo puntig na de kruin; deszelfs Schil is glad en geelagtig-wit van Koleur; zyn Vleeſch is zagt, van een matig goede zoete ſmaak, waarom dezelve niet dan onder de Middel zoorten van de zoete Appels plaats verdient

De Boom maakt goed Gewas, en is redelyk draagbaar.

SWAAN-APPEL. Is een tamelyk grote Appel, van gedaante rond, en doorgaans wat hoekig of kantig en ſcheef; zyn Schil is glad; van Koleur, ryp zynde, geelagtig, en aan de eene zyde doorgaans een weinig bloed-rood-bloeſend, of dus geſtreept; zyn Vleeſch is zagt, van een tamelyk aangename, dog niet zeer verhevene geur, weshalven nauwelyks onder de Middel-zoorten geſtelt kan worden.

De Boom maakt goed Gewas, en is zeer draagbaar.

SWAAN-APPEL. (ZOETE) Is een tamelyk grote Appel, van gedaante rond, en dikwils wat hoekig en ſcheef, na genoeg in grote en gedaante overeenkomende met de voorgaande; deszelfs Koleur is, ryp zynde, geel, het vleeſch is zagt, van een laffe niet verhevene geur, weshalven niet dan onder de gemeene zoete Appels plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Gewas, en is zeer draagbaar.

GULDERLING. (ROODE) Is een middelmatig grote Appel, van gedaante iets langwerpig en vierkant, dog zomtyds wat rondvalliger en iets kantig; deſſelfs Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, heel donker bruin of purperagtig-rood, waar door hier of daar, in zonderheid aan de eene zyde, wat groen doorſtraalt, deſſelfs Vleeſch is zagt en van een aangename verhevene geur, weshalven onder

onder de befte zoorten van Appels geplaatft moet worden.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is heel draagbaar.

CALVILLE ROUGE D' AUTOMNE.

Word doorgaans een grote Appel, deffelfs gedaante is langwerpig en geribt; het Oog vry diep gezonken; de Schil is rood na den geelen hellende; het Vleefch is zagt, tamelyk geurig en wat Ryns-wynagtig van fmaak, dog op verre na zo geurig niet als de *Roode Zomer-Calville* TAB. I., weshalven deze onder de Middel-zoorten plaatze; zynde een goede Pot-Appel.

De Boom maakt fterk grof Hout-gewas, word groot, en is heel draagbaar.

TABULA IV.

RUID-APPEL. (JUFFERS) Is een tamelyk grote Appel; van gedaante rondagtig en wat kantig, aan de eene zyde by 't Oog, dat niet zeer gezonken is, doorgaans wat hoger; deszelfs Schil is glad, en bleek-groenagtig-geel van Koleur; hebbende veele Appels aan dezelfde Boom veeltydts, van 't Oog af regt nederwaarts, een of meer verhevene ſtrepen, als een fyne naad, of een ſcherpe verhevene kant, waaraan deze zoort in 't bezonder van andere te onderſcheiden is. Hy geeft, ryp zynde, een ſterke aangename Reuk van zig, zyn Vleeſch is zagt, zappig, en van een aangename heel geurige ſmaak; dus een der beſte Appels in zyn tyd zynde, zo wel uit de Hand als voor de Pot.

De Boom maakt goed, ſterk Hout-gewas, word groot, maar is niet zeer draagbaar, ten minſten niet zo lang hy nog jong is.

DANTZIGER KANTAPPEL. Is een vry grote Appel, zyn gedaante is rondagtig, en hoekig of kantig, waar van hy zyn naam gekregen heeft; de Schil is mooi glad, blinkend, en ſchoon hoog- of bloet-rood van Koleur; gelykende deze Appel zeer in gedaante naar een grote *Rode Zomer-Calville*, behalven dat hy kantiger valt; deſſelfs Vleeſch is zagt, geelagtig, en van een heel aangename, geurige ſmaak; dus een waardige Appel in zyn tyd, zo wel voor de Tafel als in de Keuken zynde.

De Boom maakt goed Gewas, word groot, en draagt ſterk.

PARADYS-APPEL. (ZOMER) Is een kleine Appel, van gedaante iets langwerpig-rond, en wat kantig, ook doorgaans iets ſcheef; deſſelfs Koleur is, ryp zynde, bleek gronagtig-geel; zyn Vleeſch is heel zagt, van een tamelyke, dog niet zeer verhevene ſmaak. Hy word meeſt alleen gequeekt om 'er op deſſelfs Uitlopers, die hy in overvloed maakt, en waar door hy zonder te verenten voortgezet word, allerley andere zoorten van Appels te enten, tot lage Naantjes Bomen, dewyl hy van nature klein en laag groeit, vroeg draagt, en vrugtbaar is, welke hoedanigheid hy aan het daarop gezette Ent mededeelt.

Van deze Appel is ook nog een Medezoort die nergens in van de gemelde ver-

TAB. IV.

Juffers - Kruidling.
Sept. Octob.
Dantziger Kant - Appel.
Sept. Octob.
Somer - Paradys - Appel.
Jul. August.
Franse Gulderling.
Nov. Dec
Pomme douce.
Febr. Maart.
Kruis - Appel.
Febr. Maart
Soete Ribbert.
Dec. Januar
Pomme Notre Dame.
Vrouwtjes - Appel.
Febr Maart

ſchilt dan dat de Vrugten rood of rood-bloeſend zyn.

Ook is 'er een zoete zoort van nagenoeg dezelfde gedaante en groote.

GULDERLING. (FRANSE) Is een middelmatig grote Appel, van gedaante wat langwerpig, eenigzints kantig, en meeſten tyts wat ſcheef van Gewas, met een klein niet diep gezonken Oog; deſſels Koleur is, ryp zynde, groenagtig-geel, en zomtydts hier of daar een weinig met geelagtig-bruin gevlekt of geſtippelt; deſſelfs Vleeſch is zagt, en van een heel aangename geurige ſmaak, weshalven onder de goede Herfſt-Appels geſtelt moet worden.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt ſterk.

POMME DOUCE. Is een kleine ronde iets platagtige Appel, van Koleur overal bruingrauwagtig, gelyk de grauwe Renet, en veeltydts een weinig rood-bloeſend; de Schil is hard en dik; het Vleeſch is van een aangename zoete ſmaak, en derhalven een zeer goede zoete Pot-Appel zynde.

De Boom maakt zeer goed Hout-gewas, word tamelyk groot, en draagt heel ſterk.

KRUIS-APPEL (van GELDER.) Gelykt zo in groote als gedaante en Koleur zeer wel naar de *Kroons-Appel*, zo dat men dezelve in de eerſte opſlag ligtelyk daar voor nemen zoude, dog hy valt veeltydts iets langwerpiger, en dezelve proevende, bevind men het onderſcheid, want hy heeft niet die verhevene, maar een gemene geur, weshalven hy meeſt voor een Pot-Appel dient.

De Boom maakt fyn Hout-gewas, maar word niet groot, om dat hy zeer draagbaar is.

KRUIS-APPEL van GELDER. (ROODE) Hier mede is het gelegen als met de voorgaande, gelykende deze zeer na de *Rode-Kroon*, dog is doorgaans niet zo veel geſtreept, maar meeſt alleen hoog-rood, ook dikwils iets langwerpiger, voorts weinig verheven van ſmaak, weshalven ook hooftzakelyk voor de Pot dient. En

De Boom is *genatureert* als de voorgaande.

VROUWTJES APPEL. Is een vry grote Appel, van gedaante rondagtig na den platten hellende, en dikwils wat ſcheev, en hobbelig of kantig; zyn Schil is, ryp zynde, groenagtig geel, en zomtydts hier of daar een weinig met bruin en ook wel met groter en kleiner rondagtige zwarte of bruin-

zwarte Vlekken hier en daar gevlekt; zyn Vleeſch is zagt, van een tamelyk geurige, dog niet zeer verhevene ſmaak; weshalven deze onder de Middel-zoorten plaatze. Hy word veel geagt als een goede Pot-Appel.

De Boom maakt goed zwaar Hout-gewas, en is draagbaar genoeg.

RIBLING. (ZOETE) Is vry kantig en oneffen van Gewas; 't Oog, en de Steel, die heel kort is, zyn tamelyk diep gezonken; de Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, Citroen-geel, iets naar den groenen hellende, en veeltydts hier of daar, inzonderheid omtrent de Steel, bleek Canneel-verwig gevlekt; zyn Vleeſch is zoet, dog laf, en niet zeer verheven; weshalven onder de gemeene zoete geſtelt moet worden.

TA-

TAB. V.

Enkelde Griet.
Octob. Nov.

Witte Platte Appel
Sept. Octob.

Bloem - Suir.
Sept. Octob.

Brand-Appel.
Dec. Jan.

Heer - Appel
Nov. Dec.

Eyer - Appel.
Oct. Novemb.

Rode Soete Jopen.
Octob. Novemb.

Pomme - Rose.
Oct. Nov.

Somer Striepeling.
Sept. Octob.

J. H. Knoop ad viv. del.

J. C. Philips sculpsit

TABULA V.

RIET. (ENKELDE) Is een matig grote Appel, van gedaante eenigzints langwerpig, wat ſcheev en kantig, en 't Oog redelyk diep gezonken; zyn Schil is glad, ryp zynde, geel aan de eene, en rood bloeſend aan de andere zyde; zyn Vleeſch is tamelyk zagt, maar grof, van een redelyke goede, dog niet verhevene ſmaak, weshalven niet dan onder de Pot-Appels gerekent kan worden.

De Boom maakt ſterk Hout-gewas, en draagt ſterk.

WITTE PLATTE. Is een tamelyk grote Appel, van gedaante zeer plat, en veeltydts wat ſcheev en kantig; zyn Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, witagtig, en aan de eene zyde veeltydts wat helder rood-bloeſend, of geſtreept; zyn Vleeſch is zagt, maar zeer laf van ſmaak, weshalven maar een zeer gemeene Pot-Appel is.

De Boom maakt goed gewas, en is zeer draagbaar.

BLOEM-ZUIR. Is een Appel van matige grote; deſſelfs gedaante is rond, na het Oog toe, dat weinig gezonken is, een weinig dunner wordende, zomtyds ook een weinig hoekig; deſſelfs Schil is, ryp zynde, groenagtig wit aan de eene zyde, en aan de andere bleek rood-bloeſend, en daar door heen met een weinig donkerder rood geſtreept; deſſelfs Vleeſch is zagt, van een tamelyk aangename geurige ſmaak, weshalven deze Appel in de Rang van de goede Tafel-Appels ſtelle.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en draagt tamelyk ſterk.

EYER-APPEL. Is een middelmatig grote Appel, van gedaante Eyrond, waar van hy de Naam voert; het Oog is weinig gezonken; zyn Schil is glad, en ryp zynde, geelagtig-wit van Koleur, zomtydts aan de eene zyde een weinig bleek-rood-bloeſende; zyn Vleeſch is zagt, van een tamelyk aangename geurige ſmaak; weshalven onder de Middel-zoorten in zyn tyd plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is heel draagbaar.

, BRAND-APPEL. Is een matig groto Appel, van gedaante Eyrond; heeft 't Oog niet gezonken en de Steel vry lang; deſſelfs Schil is, ryp zynde, geelagtig aan de eene en bleek of ligt-rood bloeſend aan de andere zyde, en daar door heen doorgaans met moje helder rode ſtrepen geſtreept; zynde ook veeltydts min of meer met zwarte Vlekken die als gebrand ſchynen gevlekt, waar van hy de Naam voert; deſſelfs Vleeſch is zagt, van een tamelyk geurige dog geen verhevene ſmaak, weshalven nauwelyks onder de Middel zoorten plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Hout gewas, en s heel draagbaar.

BRAND-APPEL. (ZOETE) Deze gelykt in gedaante en Koleur zeer veel na de vorige Brand-Appel, behalven dat hy zoet Vleeſch heeft, dat tamelyk geurig dog niet zeer verheven van ſmaak is, weshalven die nauwelyks onder de Middel-zoorten der zoete Pot-Appels plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is tamelyk vrugtbaar.

HEER-APPEL. Is een Appel van 't grootſte zoort; zyn gedaante is rondagtig, na 't Oog toe, dat vry diep gezonken is, iets dunner, en doorgaans ook aan de eene zyde van 't Oog wat hoger als aan de andere zyde, voorts wat kantig of hoekig; deſſelfs Schil is glad, ryp zynde, bleek-geel van Koleur, en aan de eene zyde zomtydts een weinig bleek-rood-bloeſend of grof geſtreept: Het Vleeſch is tamelyk zagt, fyn, en van een redelyk aangename geur, dog niet van die verheventheit dat hy de Naam van *Heer-Appel* met regt verdient; (welke Naan hy buiten twyffel wegens zyn groote en aanzien verkregen heeft), weshalven ik hem ook in de tweede Rang der Appels plaatzen moet.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word groot, en is redelyk draagbaar.

POMME-ROSE. Is een grote Appel, van gedaante vierkant, en zomtydts wat langwerpiger, ook iets ſcheev en bultig, deſſelfs Oog is vry groot, en diep gezonken; zyn Schil is, ryp zynde, wat groenagtig Citroen-geel, en doorgaans hier of daar wat ligt-bruin geſtipt, of ligt gevlekt; ook veeltydts aan de eene zyde wat donker-rood-bloeſende; hy heeft ook zomwylen hier of daar verhevene bruine vlekken, als wratten; zyn Vleeſch is redelyk zagt, van een aangename, geurige, verhevene ſmaak, derhalven een van de beſte zoorten van Tafel-Appels in zyn tyd zynde.

Deze Appel zal mogelyk meer andere Nederduitſche Namen hebben, die we nog niet hebben kunnen ontdekken.

De Boom maakt goed gewas, en is redelyk draagbaar.

JOOPEN. (ROODE ZOETE) Word niet heel groot; deſſelfs gedaante is langwerpig, by na Ey-rond; 't Oog is klein en weinig gezonken; zyn Schil is glad, van Koleur meeſt donker-rood, dog zomwylen aan de eene zyde een weinig geelagtig; zyn Vleeſch is zagt, en van een aangenaam zoet voorzien; derhalven een goede zoete Appel voor de Keuken zynde.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is zeer draagbaar.

Dubbelde rode zoete Jopen, verſchilt niet van deze beſchrevene dan dat hy wat groter, en zomtydts wat meer kantig valt.

STRIEPELING. (ZOMER) Is een matig grote Appel, van gedaante rond-vallig en wat kantig, of met hoeken; deſſelfs Schil is glad, van Koleur geelagtig-wit, ook wel iets heel bleek-rood-bloeſend, en daar over heen met bleek Carmozyn-rode ſtrepen geſtreept; zyn Vleeſch is zagt, maar niet verheven van ſmaak, weshalven niet dan onder de gemeene zoorten van Appels plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is heel draagbaar.

TABULA VI.

ERVELING. (ZOETE) Word een tamelyk grote Appel; deszelfs gedaante is wat platagtig-rond, en na 't Oog toe veeltyds een weinig puntig, voorts doorgaans een weinig ſcheef, en met min of meer kanten; zyn Koleur is geelagtig, en aan de eene zyde doorgaans min of meer helder-rood-bloeſend; deſſelfs Vleeſch is tamelyk zagt, van een goede zoete, eenigzints na 't zuur hellende, ſmaak; dus een goede zoete Appel voor de Keuken zynde.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en kraagt redelyk ſterk.

STRIEPELING. (WINTER) Is een tamelyk grote Appel, van gedaante rond, eenigzints platagtig; zyn Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, geelagtig, en met moje roode fyne ſtrepen doorgaans rondom geſtreept, bevallig op 't Oog; deſſelfs Vleeſch [illegible], maar niet zeer verheven van ſmaak, waarom die maar onder de gemeene Zoorten behoord.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is vry draagbaar.

STRIEPELING. (ZOETE) Deze gelykt in de gedaante en Koleur zeer wel na de Herfſt- of Winter-Striepeling, behalven de ſmaak, die zoet dog niet zeer verheven maar wat laf is, zo dat niet anders dan onder de gemeene Zoorten van zoete Appels plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is heel draagbaar.

PEPPING. (BLANKE) Is een middelmatig grote Appel van gedaante iets langwerpig, na 't Oog toe, dat niet diep gezonken is, een weinig dunner, en zomtyds een weinig kantig; zyn Schil is glad, en, ryp zynde, wit van Koleur, aan de eene zyde bleek-rood-bloeſende, en daar door heen zomtyds met iets ſterker rood geſtreept, ook veeltyds met iets bleek-rood rond om heen als gevlekt, deſſelfs Vleeſch is zagt, van een tamelyke kruidige ſmaak, weshalven dezelve onder de Middel-zoorten plaatze.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word tamelyk groot, en draagt ſterk.

PEPPING. (ROODE) Gelykt van groote

en

TAB VI

Soete Erveling.
Novemb. Dec.
Winter-Striepeling.
Jan. Febr
Blanke Pepping.
Novemb Dec.
Soete Son-Appel
Dec. Jan
Witte Soete Jopen
Oct. Nov.
Soete Bobbert
Nov Dec
Grauwe Pepping.
Dec Jan

en gedaante zeer wel na de *witte of blanke Pepping*, maar is veeltyds minder kantig; zyn Koleur is geheel donker- of bruin-rood, en daarin dikwils vlauw met grove ſtrepen geſtreept; dog zomtyds aan de eene zyde min of meer geelagtig; zyn Vleeſch is zagt genoeg, vol-zappig, en van een zeer aangename kruidige ſmaak; weshalven hy in de Rang der goede Appels geplaatſt kan worden.

Nota. Deze Appel gelykt ook in gedaante en Koleur veel na een *Roode zoete Jopen*, behalven de ſmaak, en is ook groter.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word tamelyk groot, en draagt zeer ſterk.

SON-APPEL. (ZUURE) Is een groote Appel; van gedaante iets platagtig-rond; zyn ſchil is glad, van Koleur, ryp zynde, groenagtig-geel, en doorgaans aan de eene zyde wat rood-bloeſend, of ook met rood ligt geſtreept; deſſelfs Vleeſch is zagt, van een tamelyk geurige aangename ſmaak, waarom deze Zoort onder de goede Tafel-Appels plaats kan hebben.

De Boom maakt goed en ſterk Hout-gewas, maar is niet zeer draagbaar.

SON-APPEL. (ZOETE) Komt in grote, gedaante, en Koleur na genoeg met de voorgaande overeen, zo dat men daar tuſſchen geen of weinig onderſcheid verneemt, als in de ſmaak, die zoet is, en tamelyk aangenaam, maar niet zeer verheven, zo dat onder de Middel-zoorten der zoete Appels geplaatſt moet worden.

De Boom maakt goed Hout-gewas, maar draagt niet ſterk.

JOOPEN. (WITTE ZOETE) Is een kleine Appel; deſſelfs gedaante is langwerpig, na 't Oog toe, dat weinig of niet gezonken is, wat dunner of puntig, en doorgaans wat kantig; zyn Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, bleek-groenagtig-geel, 't Vleeſch is tamelyk zagt, maar van een laffe zoete ſmaak, waarom niet dan onder de ſlegte zoete Appels geſtelt kan worden.

De Boom is anders zeer draagbaar.

PRINCESSE NOBLE. word een matig grote Appel; zyn gedaante is veeltyds langwerpig-vierkant, en wat ſcheef, dog zomtyds ook wel een weinig dunner na 't Oog; zyn ſchil is glad, en, ryp zynde, geelagtig van Koleur, ook aan de eene zyde doorgaans een weinig helder rood-bloeſend of geſtreept zyn Vleeſch is tamelyk zagt, en van een

verhevene aromatyke geur; weshalven hy een van de beſte Tafel-Appels in zyn tyd is.

De Boom maakt goed Hout gewas, word tamelyk groot, en is zeer draagbaar.

ZOETE BOBBERT. Kan een vry grote Appel worden, zyn gedaante is iets langwerpig, na 't Oog toe vry dunner wordende; zyn ſchi is glad, en, ryp zynde, geelagtig van Koleur, zyn Vleeſch is zagt, van een tamelyk aangename zoete, eenigzints na 't zuuragtig ſwemende ſmaak, weshalven deze onder de Middel-zoorten der zoete Appels plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is redelyk draagbaar.

RABAU. (GRAUWE) Is een middelmatig grote Appel, van gedaante rond-vallig, na 't Oog toe iets dunner of als puntiger; zyn ſchil is geelagtig van Koleur, en daar over heen met min of meer ligt bruinagtig of donker Canneel-verwig gevlekt of geſtipt ook doorgaans aan de eene zyde wat helder rood-bloeſend; zyn Vleeſch is eenigzints taai, en droog, van een tamelyk geurige, dog niet zeer verhevene ſmaak, weshalven nauwelyks onder de Middel-zoorten plaats kan hebben.

Be Boom maakt goed Hout-gewas, en is redelyk draagbaar.

PEPPING. (GRAUWE) Word een tamelyk grote Appel; zyn gedaante is iets langwerpig Ey-rond; zyn ſchil is, ryp zynde, groenagtig-geel, en daar op met bruinagtige vlekken, op de wyze der *Renetten*, gevlekt, ook veeltyts aan de eene zyde wat rood-bloeſend; het Vleeſch is eenigzints broſch, dog zappig, en van een aangename geurige, iets ampere ſmaak, waarom onder de goede Appels plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en draagt ſterk.

TA-

TAB VII.

Dubbelde Soete Gulderling.
Jan Febr

Winter Bloem . Soete
Decemb Januar

Grauwe
Hol - Soete
Jan Febr

Enkelde Gulderling.
Dec. Jan.

Rode Kroon of Aagt.
Januar. Febr

Dubbelde Grauwe Gulderling
Dec Jan.

Kantjes - Appel.
Jan Febr

Soete Kroon.
Dec Jan.

J.H. Knoop del. ad viv.

J. Folkema, sculps.

TABULA VII.

ULDERLING (DUBBELDE ZOETE) Is een Appel van tamelyke groote; deſſelfs gedaante is iets langwerpig, dog zomtyds wat rondvalliger, en doorgaans iets kantig, het Oog is vry diep gezonken; zyn Koleur is, ryp zynde, geelagtig, en aan de eene zyde doorgaans wat rood-bloeſend; zyn Vleeſch is vry vaſt, van een aangename zoete ſmaak; hier by voegende zyne langduurentheid, zo moet mem hem onder de goede Zoorten van zoete Appels plaatzen.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is tamelyk draagbaar.

De *Enkelde zoete Gulderling*, verſchilt hooftzakelyk van deze, dat die kleiner valt, dog is ook zo geurig zoet niet; draagt anders wel.

BLOEM-ZOETE. (WINTER) Is een tamelyk groote Appel; van gedaante na genoeg aan de Herfſt Bloem-zoete, TAB. II.; deſſelfs Koleur is geelagtig aan de eene, en bruin-rood-bloeſend aan de andere zyde, zomtyds ook teffens een weinig rood geſtreept; zyn Vleeſch is redelyk zagt, van een aangename zoete ſmaak, weshalven onder de beſte zoete Winter-Appels plaats kan hebben.

De Boom word groot, maakt goed Hout en Schik, maar is niet zo draagbaar in allen als de *Herfst Bloem-zoete*.

GRAUWE HOL-ZOETE. Is een tamelyk groote Appel; van gedaante wat langwerpig, en zomtyds een weinig kantig; deszelfs ſchil is glad, van Koleur witagtig geel, en aan de eene zyde rood-bloeſend, en hier door heen veeltyds met een weinig ſterkerrood geſtreept of ligt gevlekt, ook zomtyds hier of daar wat bruin of grauw-vlekkig zynde; zyn Vleeſch is tamelyk zagt, van een aangename geurige zoete ſmaak, weshalven een van de beſte zoete Appels in zyn tyd is, die een zeer goed *Geſtoofs* geeft

De Boom maakt goed Hout-gewas, word groot, en is zeer draagbaar.

GULDERLING. (GEELE) Is een middelmatig groote Appel; van gedaante iets langwerpig, en veeltyds wat kantig en ſcheef; 't Oog is weinig gezonken; zyn Schil is glad,

van Koleur, ryp zynde, ligt-geel of Citroenverwig; deſſelfs Vleeſch is zagt, fyn, en geelagtig, van een aangename, verhevene, kruidagtige geur, weshalven een van de beſte Tafel-Appels in zyn tyd.

De Boom maakt goed en fyn Hout-gewas, dog word niet zeer groot, maar draagt ſterk.

GULDERLING. (GRAUWE) Deze zoort verſchilt nergens in van de voorgaande, als dat hy met grauwe of bruine ruwe vlekken min of meer gevlekt is, dog hy valt by 't Oog zomtyds wel wat platagtiger, en hy word van zommige nog ſmakelyker geoordeelt als de voorgaande.

Beyde zoorten zyn de beſte van alle Appels in haar tyd, tot *Geſtoofs of Gebaks*, dat zeer ſmakelyk, en van een aangename geele Koleur word.

GULDERLING.(DUBBELDE GRAUWE) Is een vry groote Appel; deſſelfs gedaante is wat lang-werpig-vierkant; zyn Koleur is, ryp zynde, groenagtig geel, en doorgaans, min of meer, met grauwagtige ruwe vlekken gevlekt, inzonderheid omtrent de Kruin, of na 't Oog toe, waarin van de vorige hooftzakelyk verſchilt; zyn Vleeſch is zagt, van een tamelyk geurige, dog niet zo verhevene ſmaak, als de twee voorgemelde Zoorten, zynde ook doorgaans voiſer van Vleeſch, waarom deze onder de Middel-zoorten plaatze.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word groot, maar is niet zeer draagbaar.

KROONS-APPEL. Is een matig groote Appel; van gedaante rond, dog veeltyds wat ſcheef van gewas; deſſelfs ſchil is glad en effen; van Koleur, ryp zynde, bleekgroen-geelagtig, en daar door heen met bleek-roode ſtrepen min of meer geſtreept; zyn Vleeſch is zagt genoeg, iets geelagtig, en van een zeer aangename, verhevene, kruidagtige geur; dus een zeer goede Tafel-Appel zynde.

De Boom maak fyn Hout-gewas, word tamelyk groot, en draagt zeer ſterk.

KROONS-APPEL. (ROODE) Gelykt in gedaante en groote volkomen na de voorgaande, maar de Koleur is ligt-rood, en daar door heen met donker-rood cierlyk geſtreept of gevlamt, byna gelyk zommige Zoorten van Tulpen zyn, zeer bevallig op het Oog; de ſchil is zeer glad, en als men die met een drooge Doek ſterk afvryft, zeer blinkende, zo dat men zig daarin gelyk als

in

in een Spiegel beſpiegelen kan. Ik heb ze dikwils dus aan Heerſchappen gepreſenteert, welke in de eerſte opſlag zig verbeeldeden, dat ze met een fyne Glans-vernis overſtroken waren. Het Vleeſch is vry geelagtig, van een nog aangenamer, verhevener geur als de voorgaande; zynde dus een van de beſte Tafel-Appels in zyn tyd, die van zommige zelfs voor de beſte van alle hierlandſche Appels gehouden word.

Het *Geſtoof* of *Gebaks* van deze beide Zoerten is ook zeer aangenaam, even als van de *Gulderling*.

KANTJES-APPEL. Is een tamelyk grote Appel; van gedaante zeer plat-rond; zyn Koleur is, ryp zynde, geel, met bruine vlekken of ſtrepen en ſtippen hier en daar, inzonderheid omtrent 't Oog en de Steel, op de wyze der *Renetten*, gevlekt, en doorgaans op de eene zyde wat mooi rood-bloeſend; zyn Vleeſch is vaſt, zappig genoeg, en van een tamelyk geurige, dog niet zeer verhevene ſmaak, weshalven niet dan in de tweede plaats der goede Appels geſteld kan worden. Hy is by veele in agting, om dat het een goede Appel in de Pot is, en om dat de Boom, wat bejaart geworden zynde, zeer ſterk draagt, en groot word, en dus zeer veele Vrugten leveren kan. Ik heb 'er een grote Boom van gezien, die in een goed Ooſt-Jaar over de 50 Vierendeels-korven of 25 Tonnen vol Appels uitleverde; en dus rykelyke Renten van zyn grond betaalde.

KANTJES. (ZOETE) Deze gelykt in gedaante en Koleur, zeer veel naar de vorige zuure Kantjes-Appel, daar van weinig verſchillende, dan dat hy in allen niet zo platagtig valt, en in de ſmaak van het Vleeſch, die zoet en tamelyk verheven is, weshalven een goede zoete Pot-Appel is.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is tamelyk draagbaar.

KROONS-APPEL. (ZOETE) Is een tamelyk grote Appel, van gedaante doorgaans een weinig langwerpig, en zomwylen wat ſcheef en kantig; zyn Koleur is, ryp zynde, geel aan de eene zyde, en bleek-rood-bloeſend en geſtreept aan de andere; zyn Vleeſch is tamelyk zagt, van een redelyk aangename zoete geur, weshalven onder de goede zoete Appels plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word groot, en is tamelyk draagbaar.

TABULA VIII.

YN-APPEL. (ROODE) Is een vry groote Appel, van gedaante zeer ongelyk, zommige aan dezelfde Boom rond-vallig, andere wat platagtig zynde, en voorts wat scheef en kantig, en grof van aanzien; komende in gedaante en grote veel overeen met de *Winter-Erveling*, desselfs Schil is glad, van Koleur rood, maar zomwylen aan de eene zyde wat groen, of geelagtig; zyn Vleesch is zagt, vol-zappig, van een tamelyk aangename, ampere of Rynse, dog niet zeer verhevene smaak, weshalven niet dan onder de Middel zoorten plaats kan hebben. Zynde een goede Pot-Appel, die een smakelyk *Gestoofs* geeft, en is ook zeer dienstig om *Appel-Wyn* te maken.

De Boom maakt goed, sterk Hout-gewas, en is, wat bejaard geworden zynde, heel draagbaar.

WYN-APPEL. (WITTE) Gelykt de voorgaande genoegzaam, zo in gedaante als aanzien, behalven dat hy niet rood, maar witagtig-groen is; de smaak komt ook met dezelve meest overeen, maar is in allen niet zo geurig, en derhalven van minder waarde.

Be Boom maakt goed gewas, en is redelyk draagbaar.

SILVERLING. (ZOETE GEELE) Is een tamelyk groote Appel, van gedaante rond, na 't Oog toe, dat klein en weinig gezonken is, eenigzints puntig; zyn Schil is glad, van Koleur, ryp zynde geelagtig, en zomtyds, dog zelden, aan de eene zyde een weinig bleek-rood-bloesend; zyn Vleesch is tamelyk zagt, van een heel aangename zoete smaak; derhalven een van de beste zoete Appels voor de Keuken zynde.

De Boom maakt goed en fyn Hout-gewas, word groot, en draagt zeer sterk.

COURTPENDU. (ZOETE) Is een middelmatig grote Appel, van gedaante vry platagtig-rond; 't Oog, en de Steel, die heel kort is, zyn matig diep gezonken; desselfs Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, groenagtig geel, en aan de eene zyde bruin-rood-bloesend, ook dikwils bleek-bruin-rood gestreept; desselfs Vleesch is war vast, maar van een aangename geurige zoete smaak, en moet derhalven onder de goede Zoorten der zoete Appels gestelt worden.

De

TAB. VIII.

Rode Wyn-Appel.
Octob. Novemb.
Geele Soete Silverling.
Novemb. Dec.
Courtpendu douce.
Soete Karpendu.
Febr. Maart
Oranje Appel
Dec. Januar
Bellefleur.
Dec. Jan.
Bruindeling.
Febr. Maart
Reinette Verte.
Groene Renet.
Febr. Maart.
Reinette blanche
Witte Renet.
Jan. Febr
Wildjes-Appel.
Febr. Maart

De Boom maakt ook goed Gewas, en is tamelyk draagbaar.

BELLEFLEUR. (LANGE) Is een vry groote Appel; van gedaante doorgaans wat langwerpiger als rond, en naar het Oog toe, dat vry groot, diep gezonken, en uitgeholt is, als mede by de Steel, eenigzints platagtig; zyn Schil is; ryp zynde, geel van Koleur, en aan de Zons-zyde dikwils wat bleekrood bloeſend, en daar door heen flauw geſtreept; het Vleeſch is zagt, van een aangename geurige ſmaak, zynde dus een van de beſte Tafel-Appels in zyn tyd. Hy komt in de Koleur en het aanzien in de eerſte opſlag veel overeen met de *Pomme Madame*, is egter niet dezelfde, dewyl deze doorgaans korter en ronder valt.

De Boom maakt goed ſterk Hout-gewas, en goed ſchik, is zeer draagbaar, maar het kankeren zomtyds onderworpen.

ORANJE APPEL. Is een kleine Appel; van gedaante rondagtig; deſſelfs Schil is glad, en effen, ryp zynde, geel van Koleur. en daar door met bleek-roode, grove gebrokene ſtreepen, veeltyds rondom, gevlekt; zyn Vleeſch is zagt, geel van Koleur, en van een zeer geurige aromatyke ſmaak, zynde dus een Appel van de eerſte Rang.

De Boom maakt goed gewas, en draagt ſterk.

BRUINDELING. Is een Appel van matige groote, eenigzints van gedaante langwerpig-rond, en 't Oog weinig gezonken; deſſelfs Schil is glad, van Koleur donkerrood bruin, byna zwartagtig, meer als eenige andere my bekende zoort, waar aan hy ligt te kennen is, en waar van hy de Naam voert; zyn Vleeſch is bros, van een gemeene, niet zeer geurige ſmaak; weshalven niet dan onder de gemeene Pot-Appels plaats kan hebben. Hy duurt heel lang.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word groot, en draagt ſterk.

REINETTE BLANCHE. Word een tamelyk groote Appel; zyn gedaante is rond, veeltyds iets platagtig; zyn Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, iets geelagtig, en met zwarte of bruine fyne ſtippen geſtipt, ook zomtyds wel wat bruin gevlekt, en aan de eene zyde veeltyds een weinig bleek-rood-bloeſend; deſſelfs Vleeſch is zagt genoeg, geelagtig, en van een aangename geurige, verhevene ſmaak; weshalven een van de beſte Winter-Tafel-Appels is.

De Boom maakt goed Gewas, word ta-

melyk groot, en draagt ſterk; maar is de Kanker onderhevig.

Nota Men moet deze Zoort niet confundeeren met de *Nel Guin*, waar met die in gedaante en aanzien veel overeenkomſt heeft, dog valt de meeſte tyd iets platagtiger, en minder gevlekt, maar met fyne ſtippen geſtipt.

REINETTE VERDE. Is een matig groote Appel; van gedaante wat plat-rond; van Koleur, groenagtig als hy ryp is, en met bruin min of meer geſtipt en gevlekt; zyn Vleeſch is zagt genoeg, en van een aangename verhevene ſmaak; weshalven in de eerſte Rang plaats moet hebben.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is tamelyk draagbaar.

WILDJES-APPEL. Is een Appel van matige groote; van gedaante langwerpig, byna Ey-rond; zyn Schil is glad, en van Koleur, ryp zynde, groenagtig, in gedaante en wezen zeer veel overeenkomſt hebbende met de Princeſſe Appel, behalven dat hy niet bloeſende is; het Vleeſch is zagt, van een tamelyk goede, dog geen verhevene ſmaak, weshalven nauwelyks onder de Middel-zoorten plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word groot, en draagt zeer ſterk.

TA-

TAB. IX.

1
Reinette grise.
Grauwe Reinet.
Jan Febr
Reinette jeaune
Geele Reinet
Jan Febr
Citron d'Hiver
Winter Citroen Appel.
Febr Maart
Reinette
non pareil
Jan Febr
Reinette
van Aizema
Jan Febr
Fenouillet
Anys of Venkel-Appel.
Jan Febr.
Reinet
van Soyerhed
Jan Febr
Reinette Franse
Jan Febr.
Peppin d'Or
Goud-Pepping
Decemb Jan

TABULA IX.

REINETTE GRISE. Is een tamelyk grote Appel; van gedaante rond, eenigzints plat-agtig; zyn Schil is ruw, van Koleur bruingrauwagtig, waar door heen veeltydts een helder groene grond, min of meer te zien is, of heeft ook wel hier of daar eenige helder groene Vlekken of breede ſtreepen; zyn Vleeſch is zagt, veeltyds wat groenagtig van Koleur, en van een zeer aangename ſmaak, als hy wel ryp is, en derhalven buiten tegenſpraak een van de beſte Appels zynde. Maar hy is onderhevig, dat hy, als een Franſche Vrugt zynde, in ſlegte Jaaren, en in koude gronden, veeltyds niet behoorlyk ryp word, en dan zyn volmaakte ſmaak niet verkrygt; ook in het leggen wilk word.

De Boom maakt goed ſterk gewas, word groot, en draagt zeer wel.

REINETTE JEAUNE. Is een Appel van middelmatige groote; deſſelfs gedaante is iets plat-rond, 't Oog wat diep gezonken; zyn Schil is, ryp zynde, geel, en daar op met bruin-roſſe vlekken en teikens min of meer gevlekt; zyn Vleeſch is zagt, van een zeer geurige verhevene ſmaak, als hy wel ryp is; weshalven een van de beſte Winter-Appels zynde.

De Boom maakt goed gewas, en is heel draagbaar.

CITROEN-APPEL (WINTER) Is een middelmatig groote Appel; van gedaante wat langwerpig-rond, zeer veel gelykeniſſe hebbende met de geele *Gulderling;* zyn Schil is glad, en van Koleur, ryp zynde, mooi Citroen-geel; het Vleeſch is zagt genoeg, en van een goede aangename ſmaak, en dewyl hy lang duuren kan, zo is het een van de beſte Winter-Appels.

De Boom maakt goed gewas, en is heel draagbaar.

Nota. Deze Appel zal op andere plaatzen zeer waarſchynlyk nog andere Namen hebben, die ik nog niet heb kunnen ontdekken; en men moet dezelve niet verwarren, met de *geele Gulderling.*

REINETTE NON PAREILLE. Is een middelmatige grote Appel; van gedaante platagtig, en na 't Oog toe iets dunner; dês-

zelfs Schil is ruw, en min of meer bleekbruin geftipt of gevlekt, op een groenagtig geele grond, zo dat doorgaans meeft bruinagtig uitziet; zyn Vleefch is zagt genoeg, wat groenagtig geel van verf, en van een fyne geurige verhevene fmaak; waarom voor een van de befte Winter-Tafel-Appels geagt moet worden.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is redelyk draagbaar.

REINETTE VAN AISZEMA. Is een middelmatig groote Appel; van gedaante rond, naar 't Oog toe wat dunner; deffelfs Koleur is, ryp zynde, geel, en doorgaans met bruine merken min of meer gevlekt; zyn Vleefch is zagt, van een tamelyke aangename geurige fmaak; weshalven onder de befte Zoorten van Tafel-Appels geplaatft moet worden.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word tamelyk groot, maar is niet zeer draagbaar.

Nota. Ik heb deze Appel onder de gemelde Naam ontvangen, dog dit zal mogelyk niet de regte oorfpronkelyke weezen; die ik nog niet heb kunnen ontdekken.

FENOUILLET. Is een Appel van de kleinfte Zoort; zyn gedaante is rond, naar 't Oog toe wat puntig of dunner; deffelfs Schil is ruw en dik, ryp zynde, geel van Koleur, en hier of daar met bleek-grauwe of bruinagtige vlekken, gelyk als de *geele Renetten*, gevlekt en geftipt, ook zomtyds aan de eene zyde een weinig rood-bloefend: Aan de Boom hangende, zoude men die van ver voor een *Pepping d' Or* aanzien, maar dezelve van naby befchouwende, zo maakt hem zyne gedaante, bruinagtige vlekken, en ruwe Schil, aanftonds kenbaar; deffelfs Vleefch is vaft, zappig genoeg, en geelagtig, van een fyne, geurige aromatyke fmaak, eenigzints naar de fmaak van *Venkel* of *Anys-zaad* hellende, waar van hy de Naam gekregen heeft. Zynde dus een Appeltje, dat, fchoon niet groot is, in de eerfte Rang der Appels plaats verdient.

De Boom maakt goed, fyn Hout-gewas, word niet zeer groot, maar draagt fterk.

Daar word by zommige nog van een *witte Fenouillet* (Fenouillet blanc) gemelt; maar deze verfchilt niet van de gemelde, dan alleen in de Koleur, zynde niet zo grys of kruinagtig, maar blanker van Schil.

FENOUILLET. (ZOETE) Gelykt in gedaante, groote en Koleur zeer wel na de voorgaande, dog valt doorgaans iets ronder, en niet zo hoog, en is grooter; zyn Schil is

meeft

meest overal ruw, gelyk de *Renetten*, geelagtig-bruin of Canneel-verwig van Koleur, waar door veeltyds hier of daar een groenagtig geele grond doorstraalt; desselfs Vleesch is vast, van een goede zoete, iets na den zuiren hellende smaak, maar om dat hy klein is, zo stelle hem in de tweede Rang der zoete Appels.

De Boom maakt goed Gewas, word matig groot, en draag sterk.

Men moet deze Zoort niet verwarren met de *zoete geele Renette*, waar aan hy van Koleur en aanzien, in de eerste opslag, gelykt, maar de laatstgemelde valt doorgaans groter en langwerpiger, ook wat bruiner van verf.

REINETTE FRANCHE. Is een Appel die in allen zeer veel na een *Reinette blancche* gelykt, zo het niet dezelfde is; edog hy valt veeltyds wat rondagtiger, en met grover bruinagtige vlekken gevlekt, op een geelagtige gladde Schille; zyn smaak komt ook met de Reinette blanche overeen, namelyk heel geurig en aangenaam zynde, als hy wel ryp geworden is.

De Boom draagt ook zeer wel, en maakt goed Gewas; maar wil zomtyds wel wat kankeren, als hy in geen goede droge, maar in een vogte slegte grond staat, gelyk dit aan veele Fransche Zoorten van Appels by ons in zodanige slegte en waterige koude Gronden eigen is.

REINETTE VAN ZORGVLIET. Is een grote plat-ronde Appel; van Koleur groenagtig geel, en daarop met bruin min of meer gestipt en gevlekt, ook zomtyds aan de eene zyde een weinig rood-bloesend; zyn Vleesch is zagt, van een aangename, geurige smaak, behorende dus in de eerste Rang der Appels.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is tamelyk draagbaar.

PEPPIN D'OR. Is een kleine Appel; van gedaante rond-vallig, dog by 't Oog en de Steel iets plat-agtig; zyn Schil is glad, van Koleur, aan de Boom groenagtig, maar ryp zynde, mooi goud geel, waar van hy zyn Bynaam verkregen heeft; zyn vleesch is zagt genoeg, vol-zappig, van een zeer aangename, geurige, verhevene smaak; wordende dezelve genoegzaam van yder voor de lekkerste van alle Appels gehouden, zo wel uit de Hand als tot lekker *Gestoofs*.

De Boom maakt fyn Hout-gewas, word niet groot, maar draagt sterk.

Zommige fpreken van een *Dubbelde Pepping d' Or*, maar dit is geen andere als de gemelde, die aan een jonge fleurige Boom en in een goede Grond gegroeit, en dus groter als *ordinaris* geworden is. Of het is de *Aurea Libertas*, die zeer veel na de *Peppin d' Or* fweemt, maar groter valt.

TAB. X.

Reinette Batarde.
Borsdorffer-Appel.
Jan Febr
Reinette doré.
Goud-Reinet.
Febr Maart
Pomme durant.
of Krappe-Kruin
Dec Jan
Nelguin.
Febr. Maart.
Reinette de Montbron
Febr Maart
Soete Veentje.
Febr Maart.
Drap d'Or.
Caracter Appel
Febr Maart
Courtpendu rouge.
Jan Febr
Angelier Appel.
Dec Jan.

TABULA X.

BORSTORFFER of *Borstorper*. Is een Appel van middelmatige groote; van gedaante rond, eenigzints platagtig; desselfs Schil is glad, effen, blinkend, en van Koleur, ryp of eetbaar zynde, geelagtig, dikwils hier of daar met eenige bruine ruige vlekken gemerkt, ook zomtyds aan de Zons-zyde een weinig mooi helder rood-bloesend; daarenboven zo heest hy dikwils hier of daar eenige verhevene kleine bruine bultjes als wratten; zyn Vleesch is tamelyk zagt, van een aangename geurige verheve smaak. Deze Appel is in Duitschland, daar hy zynen oorspong heeft, de eerste en voornaamste van alle Winter-Appels; overtreffende, na 't oordeel van veele, zelfs den geurigen en geagten *Peppin d' Or*, maar hier te lande die verheventheit niet ten vollen verkrygende, buiten twyffel wegens het *Climaat*, zo moet hy aan den *Peppin d' Or*, de voorrang laten. Deze Zoort is zeer kennelyk onder andere Appelboomen, aan zyne Bladen, die gladder, meer blinkende en ronder zyn, als die van alle andere Zoorten.

De Boom maakt goed, fyn Hout-gewas, word tamelyk groot, en is, wat bejaard geworden zynde, boven maten draagbaar.

Daar is nog een Zoort van deze Appel, die niet anders van deze beschrevene verschilt, dan dat hy een langer steel, en geen, of zelden wratten heeft, ook iets kleiner valt, en wat vroeger eetbaar is.

REINETTE DORE. Is een Appel die doorgaans niet zeer groot word; zyn gedaante is rond, naar 't Oog toe een weinig dunner; zyn Schil is ruw, van Koleur bruin gevlekt, op een groenagtig-geele gladde grond, die hier of daar maar een weinig zigtbaar is; zyn Vleesch is tamelyk zagt, van een heel geurige aangename smaak, als hy wel ryp is, derhalven een zeer goede Tafel-Appel.
De Boom maakt goed Gewas, word niet zeer groot, maar draagt zeer sterk.

KRAPPE-KRUIN. Is een vry grote Appel; van gedaante rondvallig, dog zomtyds ook wel iets langwerpig vierkant, en veeltyds wat scheef en iets kantig; zyn Schil is ruw, van Koleur groenagtig-geel, en daar-

op met bleek-bruin of grauw, op de wyze der Renetten, min of meer bewerkt of gevlekt, ook zomtyds aan de eene zyde wat rood-bloeſend; deſſelfs Vleeſch is zagt, zappig genoeg, groenagtig-wit van Koleur, en van een fyne geurige ſmaak, weshalven tot de eerſte Rang der Appels behoord; maar hy is onderworpen, om, gelyk de grauwe Renetten, dikwils wat wilk te worden, 't welk daar uit ontſtaat, als hy zyne regte Rypheid niet verkregen heeft.

De Boom maakt goed ſterk Hout-gewas, en is tamelyk draagbaar, maar de Kanker onderhevig.

NELGUIN. Word een vry grote rondagtige Appel; deſſelfs Schil is glad, effen, en ryp zynde, geelagtig, ook hier of daar wat met bruin gevlekt en geſtipt; zyn Vleeſch is vaſt, geelagtig van Koleur, en van een zeer aangename verhevene ſmaak, behorende dus in de eerſte Rang der Appels geplaatſt te worden. Zie ook aangaande de gedaante *Reinette Blanche.*

De Boom maakt goed Hout-gewas, word tamelyk groot, en draagt ſterk.

REINETTE DE MONTBRON. Is een tamelyk grote Appel, van gedaante iets langwerpig, en na 't Oog toe wat dunner; deſſelfs Schil is ruw, van Koleur, geel- of rosagtig-bruin, en zomtyds aan de Zons-zyde iets bruin rood-bloeſend; deſſelfs Vleeſch is zagt, van een tamelyk geurige verhevene ſmaak, als hy wel ryp is, moetende dus onder 't getal der goede Zoorten geſtelt worden.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en draagt heel ſterk.

Nota. Deze Appel heeft veel overeenkomſt, in de gedaante en Koleur, met de *grauwe Pepping*, maar word doorgaans groter.

VEENTJES APPEL. Is een kleine Appel; van gedaante vry platagtig-rond; deszelfs Schil is ruw, en meeſt donker-grauwagtig, gelyk de grauwe Reinetten, ook zomtyds aan de Zons-zyde wat bruin-rood-bloeſend; zyn Vleeſch is vaſt, van een gemeene niet zeer verhene ſmaak, weshalven nauwelyks onder de Middel-zoorten plaats verdient.

De Boom maakt goed Gewas, en is tamelyk draagbaar.

VEENTJES APPEL. (ZOETE) Is een kleine Appel; van gedaante platagtig-rond, als de voorgaande; deſſelfs Schil is grof, en

ryp zynde, geelagtig-groen, ook veeltyds rondom, of voor 't grootſte gedeelte, grauw, of bruinagtig, gelyk de graauwe Reinetten; zomtyds ook aan de Zons-zyde wat bruin-rood-bloeſend, of geſtreept; deſſelfs Vleeſch is tamelyk zagt, en ook van een tamelyk geurige zoete ſmaak.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en draagt ſterk.

DRAP D'OR. Is een tamelyk grote ronde Appel; deſſelfs Koleur is groenagtig-geel, en rondom met bruine fyne Trekken als Lofwerk of Caraćters geteikent, waar van hy de Naan van *Drap d' Or* of *Caraćter-Appel* verkregen heeft; zomtyds is hy ook aan de Zons-zyde wat rood-bloeſend; deszelfs Vleeſch is vaſt, geelagtig, en, wel ryp geworden zynde, van een aangename geurige ſmaak, maar, zo hy zyne rypheid niet volkomen verkregen heeft, valt hy wat zuiragtig ende droog.

De Boom word groot, maakt goed Gewas, en draagt ſterk.

COURTPENDU GRIS. Is een tamelyk grote Appel; van gedaante vry plat-rond, en zeer kort van Steel, zo dat de Vrugten heel digt aan de Takken zitten, waar van hy ook de Naam *Courtpendu*, dat is, *kortſtelig* verkregen heeft; deſſelfs Schil is wat ruw in 't aanzien, van Koleur grysagtig, als de *Renetten*, en aan de eene zyde doorgaans bruin-rood-bloeſend; zyn Vleeſch is vaſt en wat droog, dog van een aangename geurige ſmaak, en dus een zeer goede Tafel-Appel; dog zoude waardiger wezen, als het Vleeſch wat zagter en zappiger was, welk nogtans veel van de grond afhangt.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word matig groot, en draagt ſterk.

COURTPENDU ROUGE. Gelykt van gedaante veel aan de voorgaande, dog is kleinder, en in allen niet zo plat rond; deszelfs Schil is glad, van Koleur donker- of bruin-rood, en aan de eene zyde of na onderen toe doorgaans, ryp zynde, min of meer geel, ook zomtyds hier of daar, dog zelden, een weinig bruin gevlekt of geſtreept; zyn Vleeſch is zagt genoeg, geelagtig van Koleur, en zappiger als de voorgaande, van een aangename geurige ſmaak, zynde dus een zeer goede Tafel-Appel.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt ſterk, dog word niet zeer groot.

COURTPENDU BLANC, ou JEAU-

 NE.

NE. Deze gelykt zeer wel na de voorgaande, behalven dat hy doorgaans nog wat kleinder valt, en, ryp zynde, geelagtig is; hebbende veeltyds hier en daar eenige ruwe grysagtige merken of vlekken, gelyk de Renetten; het Vleesch en de smaak komt ook genoegzaam met de vorige overeen.

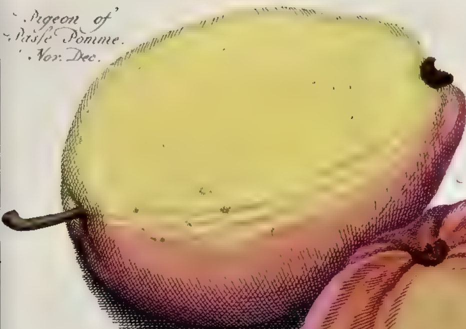
De Boom maakt goed Hout-gewas, en draagt sterk, maar word niet zeer groot.

ANGELIER-APPEL. Is een middelmatig grote Appel, van gedaante rondagtig, dog naar de Kruin toe doorgaans een weinig verdunnende; desselfs Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, geelagtig wit, en daar door heen min of meer fraai Roze-rood gestreept, heel bevallig op 't Oog; zyn Vleesch is zagt, van een tamelyk geurige en verhevene smaak, weshalven onder de goede Appels van de tweede Rang geplaatst mag worden.

De Boom maakt goed Gewas, en is tamelyk draagbaar.

TA-

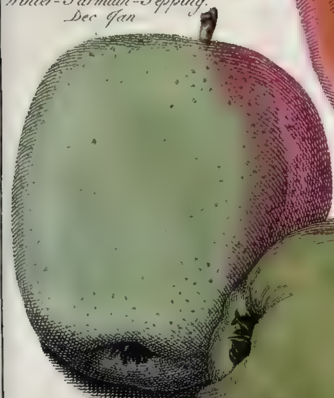
Pigeon of Passe Pomme.
Nov. Dec.

Calville rouge d'Hyver.
Rode Herfst- of Winter-Calville.
Dec. Jan.

Witte Ribbezt, of Ribling.
Jan. Febr

Parmain d'Hyver.
Winter-Parmain-Pepping.
Dec Jan

Paasch-Appel.
Februar Maart.

Roomse Griet.
Jan Febr

Pomme-Madame.
Wyker Pepping.
Dec Jan.

Calville blanche d'Hyver.
Witte Winter-Calville.
Jan Febr

TABULA XI.

PIGEON. Is een Appel van matige grote; deſſelfs gedaante is langwerpig; naar 't Oog toe, dat niets gezonken is, doorgaans vry puntig, dog valt zomtyds aan dezelfde Boom wel wat korter; zyn Schil is glad, ryp zynde, witagtig aan de eene zyde, en aan de andere, ook wel rondom, bleek- of ligt-roodbleeſend; het Vleeſch is zagt, vol van een waterig zap, dat nogtans een aangename bezondere geur heeft, die aan deze Zoort eigen is, weshalven buiten twiſt tot de Rang der beſte Tafel-Appels behoord.

De Boom maakt goed fyn Hout-gewas, draagt zeer ſterk, en word daarom niet overgroot.

PIGEON. (BONTE) Verſchilt niet van de voorgaande, dan dat hy met bleek- of helder-rode ſtreepen, op een witagtige grond geſtreept is; heel mooi op 't Oog zynde; word ook van zommige ſmakelyker geagt.

CALVILLE ROUGE D' HYVER. Is een tamelyk grote Appel, van gedaante iets langwerpig-rond, rondom, dog hooftzakelyk omtrent het Oog, dat weinig gezonken en klein is, min of meer met kanten of geribt; deſſelfs Schil is glad, en ſchoon Bloed-rood van Koleur, dog daar zomtyds hier of daar wat geel doorſtraalt; deſſelfs Vleeſch is zagt, van een zeer aangename geurige, bezondere ſmaak; die aan deze Zoort eigen is, en dus eene van de beſte Tafel-Appels. Daar is een Zoort die min of meer bloedrood Vleeſch heeft, inzonderheid omtrent de Schil; dog anders nergens in van de vorige verſchillende; en dit is die Zoort welke men in zommige Lyſten onder de Naam van *Calville rouge en dedans & dehors* vind; komende die roodigheid voort van het Plantzoen, daar ze op geënt zyn; ook doet de ouderdom des Booms en de Natuur des Gronds veel daar toe.

De Boom maakt goed Hout gewas, word matig groot, maar draagt niet zeer ſterk, en is het Kankeren zeer onderhevig.

RIBLING of RIBBERT. Is een matig grote Appel, van gedaante iets langwerpig, en doorgaans iets kantig of geribt; 't Oog is redelyk diep gezonken; deſſelfs Schil is glad,

van Koleur, ryp zynde, groenagtig-wit; het Vleeſch is tamelyk zagt, wat droog, van een ampere, tamelyk geurige, dog geen verhevene ſmaak, weshalven die onder de Middel-zoorten plaatze.

De Boom maakt goed ſterk Hout-gewas, word groot, en is, wat bejaart geworden zynde, zeer draagbaar.

PARMAIN D'HYVER. Is een Appel van gedaante als de *Parmain d' Ete*, maar hy valt doorgaans iets groter; deſſelfs Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, gronagtig, en zomtyds aan de eene zyde wat bruin-rood-bloeſend, ook wel hier of daar wat bruin gevlekt of geſtipt; deſſelfs Vleeſch is zagt genoeg, en van een zeer geurige verhevene ſmaak, weshalven in de eerſte Rang der Appels geſtelt moet worden. Maar hy is onderhevig in 't leggen, op het laatſte, veeltyds kleine Rot-vlekken te verkrygen, inzonderheid als hy in ſlegte Jaren zyne volkomene Rypheid niet bekomen heeft.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word matig groot, en draagt ſterk.

PAASCH-APPEL. Is een tamelyk grote Appel; van gedaante wat langwerpig, kantig en geribt, op de wyze als een *witte Calville*, uit welkers Saad hy voortgekomen is; zyn Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, groenagtig-geel, en veeltyds aan de eene zyde mooi rood-bloeſend; zyn Vleeſch is niet vaſt, en van een aangename geurige ſmaak, waarom tot de beſte Zoorten van Tafel-Appels gerekent moet worden. Deze Appel duurt lang, tot *Paaſchen* toe, waar van hy de Naam voert.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt zeer ſterk, waar door hy veeltyds niet groot word.

GRIET. (DUBBELDE) Is een vry grote, langwerpig-vierkante Appel, dog valt zomtyds op dezelfde Boom wel wat korter of ronder; zyn Schil is glad, ryp zynde, bleek-groenagtig-geel, en aan de eene zyde doorgaans wat rood-bloeſend; het Vleeſch is bros, grof, vol van een zuir of amperagtig zap, dat egter niet zeer verheven van ſmaak is, weshalven niet dan onder de gemeene Pot-Appels plaats verdient.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word groot, en draagt wel.

GRIET. (ROOMSCHE) Deze gelykt veel na de vorige, dog valt doorgaans wat langwerpiger, en geeler van Koleur, zynde

ook

ook doorgaans wat met bleek-rood grof gestreept; desselfs Vleesch is ook grof, bros, en van geen verheven Smaak, weshalven alleen maar voor de Pot dient.

De Boom maakt goed en sterk Gewas, en draagt sterk.

POMME MADAME. Word een tamelyk grote Appel; zyn gedaante valt aan dezelfde Boom verscheiden; zynde zommige rondvallig, andere wat plat-ronder; komende voorts in Koleur en Smaak zeer over een met de *lange Bellefleur*; maar hy word zomtyds wel wat grauw, of bruin-vlekkig, gelyk de *Renetten*; en is een der beste Appels in zyn tyd.

De Boom maakt goed sterk Hout-gewas, word tamelyk groot, en draagt sterk, maar is de Kanker zomtyds onderhevig.

CALVILLE BLANCHE D' HYVER. is een grote Appel; van gedaante wat langwerpig, en zeer sterk geribt, waar aan hy ligt gekent word; desselfs Schil is glad, van Koleur groenagtig-wit; zyn Vleesch is zagt, van een zeer aangename verhevene, aromatyke Smaak, en derhalven een van de beste Winter-Tafel Appels zynde.

De Boom maakt goed sterk Hout-gewas, word groot, en draagt sterk, maar is het kankeren zeer onderhevig.

TABULA XII.

ARADYS-APPEL. (ROODE DUBBELDE) Is een grote Appel, van gedaante langwerpig; naar 't Oog toe, dat niet gezonken is, wat dunner toelopende, en voorts doorgaans een weinig kantig; zyn Schil is glad, van Koleur bruin-rood, en zomtyds aan de eene zyde wat groenagtig; zyn Vleesch is vast, van een tamelyk geurige, dag niet zeer verhevene Smaak, weshalven meest voor een Pot-Appel dient; waartoe hy veel geagt word, om dat hy groot is; en een goed *Gestoof* geeft.

De Boom maakt goed sterk Gewas, word groot, en is heel draagbaar.

Daar is nog een Mede-zoort van deze Appel, die met grove, roode strepen op een ligt-roode, of groenagtige grond gestreept is; dog deze is anders in geenen deele van de gemelde onderscheiden, en schynt alleen door de Grond, of 't Plantsoen daar die op *geënt* is, ontstaan te zyn; ja men vind ze op dezelfde Boom zomtyds gestreept en ongestreept.

PARADYS-APPEL. (ROODE ENKELDE) Deze verschilt niet van de voorgaande, dan alleen dat die veel kleinder is, maar is nogtans een zoort op zig zelfs.

POMME D'APIS. Is een Appel van de kleinste Zoort, van gedaante vry plat-rond; dessels Schil is glad en dun, van Koleur groenagtig-wit aan de eene zyde, en aan de andere (namelyk aan de Zons-kant, welk men in het vervolg by alle Beschryvingen dus verstaan moet) doorgaans mooi helderrood-bloesend; dessels Vleesch is een weinig bros, maar vol zappig, van een aangename verhevene, eenigzints zoete en geparfumeerde Smaak, weshalven, schoon hy klein is, men hem stellen moet onder de Appels van de eerste Rang, te meer, wegens zyne Extraordinaris Vrugtbaarheid en lange duuring, als mede om dat hy niet ligt tot het laatste toe zyne geur verliest; dat anders veele Zoorten van Appels onderworpen zyn, als het op het laatste van hare tyd gaat. Het eenige gebrek daar aan is, dat hy by ons in slegte Jaren, of in natte zware Gronden, als een Fransche Appel zynde, zyne regte rypheid; en dus zyne regte smaak niet verkrygt. In

goede

J. H. Knoop. del. ad viv.

goede Gronden en zonnige Jaren kunnen die zomtyds omtrent geheel Rood worden, en dan is het die Zoort die men in zommige Lyſten met de Naam van *Apis rouge*, of *Rode Apis*, gedoopt vind.

De Boom maakt goed Gewas, en Fatzoen, maar word, wegens zyn grote Vrugtbaarheid, zelden zeer groot. Hy maag wel een plaats hebben aan een *Muur* of *Eſpalier*.

GULDERLING. (SPAANSE) Is een tamelyk grote Appel, van gedaante vry langwerpig, en naar 't Oog toe wat dunner wordende; deſſelfs Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, bleek groenagtig geel, en aan de eene zyde veeltyds een weinig bleekrood-bloeſend of geſtreept; zyn Vleeſch is zagt, van een tamelyk geurige, dog niet zeer verhevene ſmaak, weshalven onder de tweede Rang der Tafel-Appels geplaatſt moet worden.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en draagt, bejaard geworden zynde, zeer wel.

Men moet deeze Zoort niet *confundeeren* met de *Ribling*, daar hy van gedaante, en Koleur, veel na gelykt; dog doorgaaus groter en langer valt.

ERVELING. (WINTER) Is een vry grote Appel; deſſelfs gedaante is iets platagtig, en doorgaans wat kantig en ſcheef; zyn Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, geelagtig, en met bruine fyne ſtipjes duntjes, geſtipt, ook aan de eene kant veeltyds een weinig bleek rood-bloeſend of geſtreept; zyn Vleeſch is tamelyk zagt, maar van een gemeene Geur, zo dat niet dan onder de gemeene Pot-Appels plaats kan hebben. Ziet, aangaande de gedaante, ook de *Wyn Appel.*

De Boom maakt goed Gewas, en is redelyk draagbaar.

REINET. (ZOETE GRAUWE) Gelykt zo in groote, en gedaante als met zyn bruin grysagtige Schil zeer wel na eene *Reinette griſe*, of *grauwe Reinette*, en is dus daar van weinig onderſcheiden, dan door zyn zoet Vleeſch, dat heel aangenaam verheven, en eenigzints muſqueerend van ſmaak is, zynde derhalven een zoete Appel van de eerſte Rang

De Boom maakt goed Hout-gewas, maar is niet te draagbaar.

Nota. Deze Appel valt dikwils veel groter als de Figuur TAB XII. vertoont.

REINET. (ZOETE GEELE) Is een Appel van middelmatige Groote; zyn gedaan-

te is rondvallig, dog naar 't Oog toe, dat byna niet gezonken is, iets dunner of puntig; zyn Schil is ruw, grof en dik; zyn Koleur is, geel-grauwagtig gevlekt op een geele grond, ook veeltyds aan de eene zyde wat rood-bloeſend; zyn Vleeſch is van een geurige verhevene zoete ſmaak, weshalven voor een goede zoete Pot-Appel Paſſeeren kan. Zie aangaande de gedaante ook *Fenouillet* (*Zoete*).

De Boom maakt ſchoon, ſterk Hout-gewas, word groot, en draagt ſterk

GULDERLING. (DUBBELDE) Is een grote Appel; van gedaante iets langwerpig-vierkant; deſſelfs Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, groenagtig-geel; zyn Vleeſch is zagt, van een tamelyk geurige, egter niet zeer verhevene ſmaak; weshalven nauwelyks onder de Middel-zoorten plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Gewas, maar is niet zeer draagbaar.

PARMAIN ROYAL. Word een grote Oogzienlyke Appel, die doorgaans iets korter of ronder valt, als de *Parmain d' Hyver* anders, zo in Kolenr als Smaak, na genoeg daar mede overeenkomende, zynde meeſt altyd wat grof geſtipt, en behorende, buiten twiſt, in de eerſte Rang der Appels, maar hy is, als ook een uitlanſche Appel zynde, gelyk de andere *Parmains*; onderhevig om in koude vogtige Gronden, inzonderheid in ſlegte Jaaren, zyn volkomene verhevene Smaak niet te verkrygen; en als dan ook in 't leggen ligt Rot-vlekkig te wordeu.

De Boom maakt goed Hout gewas, word tamelyk groot, en draagt vry wel.

ENKHUISSER AAGTJE. Is een middelmatig grote Appel, van gedaante langwerpig of Ey-rond; deſſelfs Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, groenagtig-geel, en aan de eene zyde doorgaans wat donker-rood-bloeſend; deſſelfs Vleeſch is eenigzints vaſt, van een tamelyk geurige aangename Smaak; hierby aanmerkende zyne langduurigheid, en *extraordinaris* Vrugtbaarheid, zo kan men niet nalaten, dezelve in de Rang der beſte Winter-Appels te plaatzen.

Deze Appel is zeer dun, en teder van Schil, zo dat het minſte drukken of ſtoten aanſtonds een Rot-vlek veroorzaakt, weshalven men by het plukken en hanteeren dezer Appels, zeer voorzigtig daar meede omgaan moet, wil men ze goed en Oogzienlyk bewaren.

De Boom maakt goed Hout-gewas, word groot,

groot, en draagt, gelyk gezegt is, boven maten ſterk.

ENKHUISER APPEL. (ZOETE) Deze gelykt zeer veel aan de vorige op 't aanzien, en is daar van meeſt alleen onderſcheiden door de ſmaak van zyn Vleeſch, dat zagt en tamelyk geurig is, zynde dus een goede zoete Appel voor de Pot in zyn tyd.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en is tamelyk draagbaar.

Nota. De verſchillige of Meer-Naamen, die de voorgemelde APPELS hebben, gelyk ook die van de volgende PEEREN, vind men hier agter in een bezonder *Synonymiſch* Regiſter.

TAB I.

J. H. Knoop ad viv. del.

J. C. Philips sculpsit

BESCHRYVINGEN
EN
AFBEELDINGEN
DER
PEEREN.

TABULA I.

UKEREY-PEER. (VROEGE) Is een klein Peertje, van gedaante een weinig langwerpig, byna Ey-rond, omtrent het Oog, dat niet gezonken is, wat platagtig; de Steel is kort en naar proportie der Vrugt vry dik; haar Schil is glad, van Koleur geelagtig, en aan de eene zyde veeltyds, inzonderheid omtrent 't Oog, bruin-rood-bloeſend, haar Vleeſch is korlig, dog zagt en zappig, en van een heel geurige ſmaak, 't welk haar, en om dat ze een van de vroegſte Peeren is, in agting houd, ſchoon ze klein is.

De Boom maakt goed Gewas, en is heel draagbaar.

RODE WANGETJES. Is een Peer van middelmatige groote; van gedaante langwerpig, naar de Steel toe, die vry lang en krom is, puntig toelopende, 't Oog is niet gezonken haar Schil is glad, van Koleur; ryp zynde, geel, en op de *Zons*-zyde mooi helderrood-bloeſend, en zomtyds ligt geſtreept; haar Vleeſch is bros en korlig, niet heel zappig, dog van een tamelyk geurige ſmaak, en fraai, op 't Oog, waardig om geplant te wordeu, te meer, om dat de Boom goed Gewas maakt en ſterk draagt. Zie ook *Cher á Dame.*

MOYE NEELTJE. Is een middelmatig grote Peer, rond van Buik en naar de Steel, die tamelyk lang is, kortpuntig toelopende, byna van gedaante als een grauwe Sukerey,

dog iets korter, en doorgaans wat groter; haar Schil is mooi glad, van Koleur, als ze ryp is, geel, en aan de eene zyde, doorgaans ſchoon helder-rood geblooſt, mooi op 't Oog, en waar van ze de Naamen verkregen heeft die ze voert, haar Vleeſch is zagt, zappig, en van een geurige, aangename ſmaak, maar ze kan, gelyk de meeſte *Zomer-Peeren*, niet lang duuren, veranderende zeer ras tot meeligheid en worden buikziek.

De Boom maakt ſchoon Gewas, en draagt zeer ſterk.

MUSCAT (PETIT) Is een heel kleine Peer; van gedaante rond, naar de Steel toe ſpits-puntig; haar Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, mooi geel; haar Vleeſch is iets bros en knappend, dog vol-zappig, en van een aangename, ſterk musqueerende ſmaak, derhalven, en om dat ze een van de eerſt ryp wordende Peeren is; en niet ligt buikziek word, waardig om Geplant te worden, ſchoon ze klein is; ze word ook veel geagt om ze in Zuiker te *confyten.*

De Boom maakt goed Gewas, en draagt, wat Jaren gekregen hebbende, zeer ſterk; hangende de Vrugten troswyze bymalkander. Hy aard wel op Stam, maar men kan dezelve ook aan 't *Eſpalier* ſtellen, waaraan de Vrugten groter en ſmakelyker worden.

SUIKEREY. (KORTSTELIGE) Is een middelmatige grote Peer, van gedaante kortrondvallig, naar de Steel toe, die heel kort en dik is wat dunner wordende, het Oog is een weinig gezonken, gelyk ook doorgaans de Steel; haar Schil is glad, ryp zynde, geel, en zomwylen, dog ſelden, een weinig bleekrood - bloeſend aan de Zons - zyde; haar Vleeſch is eenigzints bros, dog zagt, zappig, en van een aangename, zuikeragtige ſmaak, wanneer ze net op haar tyd van rypheid gegeten word, want ze kan niet lang duuren.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt, wat Jaren gekregen hebbende, heel ſterk: Het jonge Hout is vry geelagtig, waar aan deze zoort kenbaar is.

ST. MAGDELENE. Is een middelmatig grote Peer; van gedaante kort, rondvallig, by 't Oog wat platagtig, en naar de Steel toe iets verdunnende, haar Schil is zeer glad, van Koleur bleek-geelagtig-groen; haar Vleeſch is zagt, ſmeltend, zappig, en van een zeer geurige ſmaak, als ze net van pas geplukt word; maar 't is daar mede gelegen als met de *Bruſſelſe Peer*, te weten, dat ze zeer ras over-ryp, en dan meelig en ſmakeloos word, en dat men ze dus moet plukken

wan-

wanneer hare groene Koleur even begint naar den geelen te veranderen, en 't Vleesch gemakkelyk voor de duim wykt; want als ze sterk aangegeelt is, is ze haar smaak kwyt.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt zeer sterk, waar door hy veeltyds niet groot word.

OIGNONNET. (GROS) Is eene middelmatig grote Peer; van gedaante rondvallig, omtrent 't Oog, dat weinig gezonken is, wat platagtig, en naar de Steel toe, die kort en redelyk dik is, wat dunner wordende; haar Schil is glad, van Koleur meest ros, of bruin-rood, dog van de Zons-zyde af wat groen- of grauwagtig-geel, ook zomtyds met zwarte of zwart-bruine vlekken hier of daar gevlekt; haar Vleesch is iets bros, korlig, dog vol-zappig, en van een aangename, zoete, geurige, iets geparfumeerde smaak.

De Boom maakt schoon sterk Hout-gewas, en is, wat bejaart geworden zynde, heel draagbaar.

MELOEN-PEER. Is een matig grote Peer; van gedaante langwerpig; naar de Steel toe, die vry lang is, dunner, zonder gebuikt te wezen, toelopende, zynde voorts wat scheef en hobbelig; haar Schil is van Koleur, ryp zynde, groenagtig geel, en doorgaans met donker-bruine of zwarte vlekken min of meer gevlekt, en dus niet aanzienlyk op 't Oog; haar Vleesch is iets bros en korlig, zappig en geurig genoeg, dog van geen bezondere verheven geur, volgens haar Naam.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt sterk.

SUIKEREY. (LANGSTELIGE, of BLANKE) Is een matig grote Peer, van gedaante kort, buikig, en na de Steel, die redelyk lang is, kortpuntig toelopende; haar Schil is glad, van Koleur, blank- of geelagtig-wit, en aan de Zons-zyde zomtyds een weinig bleek-rood-bloesend; haar Vleesch is iets bros en vast, dog vol-zappig, en zeer suikeragtig en geurig van smaak.

De Boom maakt schoon sterk Gewas, en is zeer draagbaar.

SUIKEREY. (GRAUWE) Verschilt nergens in van de voorgaande, dan dat de Schil met grauw-bruine stippen en vlekken min of meer gevlekt is, welke verandering buiten alle twyffel door 't Ent-Plantzoen ontstaan is; wordende deze grauwe Zoort meer gevonden als de vorige: Men moet ze nooit

anders als op wild Eenten, om dat de Bomen daarop waſſelyker, en de Vrugten beter worden als op *Quee*; dewyl men ze altyd op Stam moet telen. Deze beide *Sukerey-Peeren* zyn de beſte Zoorten die we hebben, in haar tyd.

ANANAS PEER. Is een tamelyk grote ronde Peer, naar de Steel toe, die kort is, iets verdunnende, het Oog is groot en redelyk diep gezonken; haar Schil is glad, en, ryp zynde, van Koleur geelagtig, en met donker-groene grove ſtippen geſtipt, ook zomtyds, dog zelden, met eenige bruinagtige vlekken hier of daar gevlekt; haar Vleeſch is korlig, dog vol-zappig, en ſmeltend, van een aangename, eenigzints geparfumeerde ſmaak: dog ze duurt niet lang, en word ras buikziek of beurzig.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt wel Ik heb deze Vrugt onder gemelde Bonaming ontfangen, dog dezelve zal mogelyk op andere Plaatzen nog andere Namen hebben, die ik nog niet heb kunnen ontdekken.

GOUD-PEER. Is een Peer van tamelyke groote; haar gedaante is dik, kort, en byna rond, met een heel korte Steel, 't Oog weinig gezonken; haar Schil is glad, van Koleur aan de Boom witagtig-groen, maar na 't plukken in 't ryp worden ſterk aangeelende, zynde ook aan de Zons-zyde dikwils een weinig rood gevlekt of geſtreept; haar Vleeſch is iets korlig, dog zagt en zappig, van een tamelyk geurige, egter niet zeer verhevene ſmaak, inzonderheid in vogte ſtyve gronden, zo dat ze nauwelyks onder de goede Peeren plaats kan hebben, ze duurt voor een Zomer- of Herfſt-Vrugt, in 't leggen tamelyk lang.

De Boom maakt goed ſterk Hout-gewas, en draagt zeer ſterk.

SUIKEREY. (HERFST) Iemand de *grauwe Suikerey* kennende, zal deze ook wel haaſt weten te noemen, want ze gelykt in groote, gedaante en Koleur nagenoeg daaraan, behalven dat ze later ryp word; haar Vleeſch is ook wat vaſter, en niet zo ſuikeragtig en geurig van ſmaak, inzonderheid in ſlegte Jaren, en in ſlegte Gronden.

De Boom maakt goed Gewas, en is zeer draagbaar.

BRUSSELSE PEER. Is een tamelyk grote Peer; van gedaante vry langwerpig, na de Steel toe, die redelyk lang is, verdun-

dunnende; haar Schil is glad, van Koleur geelagtig-groen, en zomtyds aan de Zons-zyde iets bleek-ros; het Vleefch is zagt, fmeltend, en zappig, van een zeer aangename, geurige fmaak; zynde, buiten tegenfpraak, een van de befte Zomer Peeren die we hebben; maar ze wil net op haar tyd geplukt, en van de Boom gegeten zyn, verkrygende door 't leggen die geur niet als aan de Boom; en indien ze wat te vroeg geplukt word. is ze hard en onfmakelyk; daarintegen een weinig overryp afgenomen wordende, is ze meelig, en de fmaak verdwenen, veranderende zeer fchielyk van de tyd van hare bekwame rypheid tot overrypheid. 't Kenteiken van de bekwame rypte is, als men ziet, dat de groene Koleur der Schil even wat geelagtig begint te worden, en dat het Vleefch, als men een weinig op de Schil met de Duim drukt, gemakkelyk wykt; als ze fterk aangegeelt is, is ze altyd overryp. De Vrugten rypen de eene langzamer hand na de andere, zo dat men 'er eenige weeken van de Boom hebben kan.

De Boom maakt fterk, maar krom, nederwaarts gebogen, en door malkander groejend Hout gewas, waar aan dezelve zeer kenbaar is; Hy is heel draagbaar, en aart zo wel op Stam, als tot *Boisfons*, en aan 't *Efpalier*; maar men moet hem weinig Snoeyen, want daar door word hy onvrugtbaar, en hy is de Kanker onderhevig.

TABULA II.

BERGAMOT D'AUTOMNE, of *Herfſt Bergamot;* is een matig grote, plat-ronde Peer; haar Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, geelagtig-groen, en met bruin ſyn geſtippelt, ook veeltyds aan de eene zyde wat roſagtig-bloeſend, de Steel is zeer kort, en gezonken, gelyk ook het Oog; haar Vleeſch is zagt, zeer ſmeltend, boteragtig, en van een zeer geurige, aangename, verhevene ſmaak, weshalven een van de waardigſte Zoorten is om geplant te worden; dog moet hier by aanmerken, dat ze liefſt een goede zandagtige, en geen waterige grond bemint, om volkomen ſmakelyk te worden; ook zyn de groene doorgaans de beſte, en de rood bloeſende veeltyds onſmakelyk, welke bloeſentheid doorgaans uit een natte of andere kwade grond ontſtaat; ze aart niet wel aan het *Eſpalier*, maar zeer wel op Stam, en beſt op wilde Peer geënt

De Boom maakt goed ſterk Hout-gewas, en draagt, wat bejaart geworden zynde, zeer ſterk.

VERMILLON. Is een tamelyk grote Peer; van gedaante iets langwerpig en dik van Buik, naar de Steel dunner toelopende; haar Schil is mooi glad, van Koleur ſchoon geel, en aan de eene zyde veel, en zomtyds meeſt rondomme, Vermillioen-rood-bloeſend, waar van ze de Naam voert; haar Vleeſch is iets bros en korlig, dog zagt genoeg en vol-zappig, van een zoete, geurige, aangename ſmaak.

De Boom maakt goed Gewas, word groot, en is heel draagbaar.

BON CHRETIEN D'AUTOMNE. Deze gelykt in gedaante zeer wel na de *Bon Chretien d'Eté*, zie TAB. IV., dog ze valt omtrent de Steel veeltyds wat dikker, haar Schil is glad, van Koleur was-geel, en zomtyd op de eene zyde wat rood-bloeſend, ook veeltyds met zwarte vlekken min of meer gevlekt; haar Vleeſch is tuſſchen bros en zagt, zappig, en van een zeer geurige, aromatyke ſmaak, als ze wel ryp is, maar het is daar mede gelegen, als met de *Bon Chretien d'Etè*, namelyk, dat ze in alle gronden en ſtandplaatzen niet even wel aart. In zware vogte Kley-gronden blyven de Vrugten doorgaans laf en onſmakelyk.

De

TAB. II.

Bergamot.
Sappige Groentie.
Sept Octob
Vermellion.
Sept Oct
Bon Chretien d'Automne.
Herfst-Bon Chretien
Novemb Dec
Grand Bretagne
Aug Sept
Bergam Crasane.
Dec Jan
Messire Jean
Nov Dec
Gallemine bonne
Sept Oct.
Dubb. Riet Peer
Sept Oct
Bergamot Suisse ronde.
Sept Oct
Beurré blanc
Doyenne
Sept Oct

De Boom heeft genoegzaam dezelfde hoedanigheden als de *Bon Chretien d' Eté*, en moet op dezelfde wyze behandelt worden.

Het is zeer waarschynlyk, dat dit dezelfde *Zoort* is met de voorgaande, maar dat het door de *Enting* ontstaan is, dat ze wat later ryp word; dog dit staat nader te onderzoeken.

GRAND BRETAGNE. Is een tamelyk grote Peer; van gedaante meest rond, ovaals-wyze, en veeltyds wat scheef wassende, de Steel is niet zeer lang, en 't Oog weinig gezonken; haar Koleur is groenagtig-geel, en met grove bleek-bruinagtige stippen gestipt; haar Vleesch is iets grofkorlig, dog zagt, en vol van een zeer aangenaam, zoet, iets geparfumeerd, zap; maar ze moet een goede grond en goede standplaats hebben, anders blyft ze laf en onsmakelyk; passende zeer wel aan een Espalier.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt redelyk wel.

BERGAMOT CRASANE. Kan een vry groote Peer worden; haar gedaante is rondvallig, by 't Oog, dat gezonken is, vry plat, en naar de Steel toe, die lang en iets gezonken is, een weinig verdunnende; haar Schil is ruw en hard, van Koleur als die der *Bergamotten*, dat is, groenagtig-geel, en met bruin fyn gestipt of gevlekt; haar Vleesch is zagt, smeltend, zeer sappig, en van een zeer geurige smaak, als ze wel ryp is, moetende tot dien einde in een goede, losse grond, en aan het *Espalier* staan; in natte zware gronden is ze onderhevig smakeloos te blyven, en daarenboven dikwils te bersten, inzonderheid in vogte Jaren.

De Boom maakt sterk, weeldrig Houtgewas, maar is niet zeer draagbaar, inzonderheid als hy veel gekort word; derhalven moet men hem ruimte aan 't Espalier geven, en de goede Loten vooral niet korten.

MISSIRE JEAN GRIS. Is een matig grote Peer, van gedaante rondagtig, naar de Steel toe wat kort-puntig, en voorts wat hobbelig, of oneffen van Gewas; haar Schil is ruw, van Koleur ligt-bruin; haar Vleesch is bros, korlig, sappig, en van een heel geurige, zuikeragtige smaak, wanneer ze op *wild* geënt, en in een goede losse, dog niet al te droge grond, gegroeit is, maar op *Quee* geënt, en in een styve wreede grond, word ze doorgaans hard en onsmakelyk, en van weinig waarde: ze aart zo wel op *Stam* als aan 't *Espalier*.

De Boom maakt goed Gewas, en is, wat bejaart geworden zynde, heel draagbaar.

De *witte* en *groene Mesſire Jean* verſchillen niet van de gemelde grauwe, dan dat de eerſte wat grauw-witagtig is, en de tweede groenagtig valt.

HALLEMINE BONNE. Is een vry grote Peer; van gedaante langwerpig, iets buikig, en naar de Steel toe wat dunner wordende, gelyk ook iets naar 't Oog, dat weinig gezonken, en de Steel na Proportie niet zeer lang is; haar Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, ligt-groen, iets naar den geelen hellende; haar Vleeſch is iets bros, dog zagt en zeer vol-zappig, van een heel aangename geurige ſmaak; ze word van de Boom gegeten en wil net op haar tyd geplukt zyn, gelyk de *Bruſſelſe*, namelyk, wanneer haar groene Koleur begint naar den geelen te hellen, en het Vleeſch voor de Duim wykt, want als ze langer hangt word ze onſmakelyk, meelig, en buik-ziek.

De Boom maakt goed ſterk Hout-gewas, en is heel draagbaar.

Deze Zoort is niet zeer oud, ze is in *Friesland*, voor niet zeer lange Jaren, uit een Korl van de *Zomer Bon Chretien*, daar ze in gedaante en ſmaak ook iets na zweemt, door een Liefhebber gewonnen, op een Plaats niet ver van het Dorp *Hallnm*, daar ze de Naam van voert.

RIET-PEER (DUBBELDE) Is een vry grote Peer; van gedaante langwerpig naar de Steel puntig toelopende; haar Schil is ruw, en grof van aanzien van Koleur bruin-kaneel-verwig; haar Vleeſch is zagt genoeg, en vol van zap, maar iets wrang of trekkende van ſmaak; zo dat ze niet dient om uit de Hand te eeten, maar ze word veel geagt om te Stoven, makende een zeer ſmakelyk *Geſtoof*, als mede om te drogen.

De Boom maakt goed ſterk Gewas, word groot, en is zeer draagbaar.

De *Enkelde Riet-Peer* verſchilt van de *Dubbelde* meeſt alleen daarin dat ze kleinder valt, dog ze is ook iets bleker van Koleur, en haar *Geſtoof* zo ſmakelyk niet.

BERGAMOT SUISSE RONDE. Deze gelykt in alle deelen naar een *gemene Herfſt-Bergamot*, behalven de Koleur, die met geel, en zomtyds ook met rood, geſtreept is, mooi op het Oog; dog haar Vleeſch is doorgaans in allen zo verheven niet, als van de *gemene*; en ze is ook wat tederder, begerende een heel goede grond en ſtandplaats.

De

De Boom maakt in zo een Grond heel goed Gewas, en draagt, wat bejaart geworden zynde, zeer wel; 't jonge Hout is doorgaans ook wat geel en groen geſtreept.

BEURÉ BLANC. Is een middelmatig grote Peer; van gedaante rondvallig, zonder veel gebuikt te zyn, dog zomtyds ook wel een weinig langwerpig, naar de Steel toe, die vry kort is, niet veel verdunnende; haar Schil is glad, dun, groenagtig van Koleur aan de Boom, maar na 't plukken in het leggen zeer ſterk aan-geelende, tot een bleekgeele of Citroens Koleur, met fyne ſtippen; het Vleeſch is zagt, zeer zappig, ſmeltend, van een aangename, geurige ſmaak; dog valt in vogte Gronden zomtyds wat laf, inzonderheid in ſlegte Jaren.

De Boom maakt goed Gewas, draagt boven maten ſterk, en word daarom zelden heel groot. Het jonge Hout is vry geelagtig van Koleur.

TABULA III.

OBINE. Is een middelmatig grote Peer; van gedaante plat-rond als een *Bergamot*, dog by de Steel niet uitgeholt, maar veeltyds iets kortpuntig, 't Oog, dat vry groot is, is weinig gezonken; en de Steel is heel lang, dun, en regt; haar Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, heel bleek-groenagtig, hellende naar 't geel; haar Vleesch is iets bros, zagt genoeg, en van een suikeragtige, geurige, iets musquerende smaak.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt sterk, komende de Vrugten tros-wyze by malkanderen voort.

POIRE D' OEUF. Is een matig groote Peer; van gedaante langwerpig-rond als een Ey, waar van ze de Naam verkregen heeft, de Steel is matig lang, en 't Oog niet of weinig gezonken; haar Schil is glad, van Koleur geelagtig-groen, en wat fyn gestipt, ook veeltyds aan de Zons-zyde wat bleekbruin-rood bloesend of gestreept; haar Vleesch is wat fyn-korlig, dog zagt, smeltend, en zappig, van een heel geurige, aangename, en zodanige *geparfumeerde* smaak, die aan deze Zoort eigen is; ze word niet ras buikziek, zynde waardig om geplant te worden. Ze is afkomstig uit *Switserland*, en word bezonder omtrent *Basel* veel gevonden en geagt.

De Boom maakt goed sterk Gewas, word groot, en is boven maten draagbaar.

KALMER PEER. Is eene heel grote Peer; van gedaante langwerpig, naar de Steel Pyramidaals-wyze, zonder gebuikt te wezen, toelopende, en zomtyds een weinig scheef groejende, de Steel is kort en krom, en 't Oog weinig gezonken; haar Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, geel, en met fyne bruinagtige stippen min of meer gestipt, ook zomtyds aan de Zons-zyde wat roodbloesend; haar Vleesch is een weinig bros, dog zagt en zappig genog, van een heel geurige, aangename smaak, maar ze duurt niet lang, wordende ras meelig, en is ook onderhevig in slegte Jaren te bersten.

De Boom maakt goed Gewas, een draagt zeer wel.

ORANGE MUSQUE. Is eene matig grote

TAB. III.

Poire d'Oeuf.
Eyer - Peer
Aug Sept
Robine.
Aug Sept.
Kalmer - Peer.
Sept. Oct
Orange musque'.
Aug Sept.
Rouselet
Sept Oct
Bergamot.
Suisse longe.
Sept. Oct.
Diamand - Peer
Oct. Nov
Fondante.
Franse Canneel
Aug Sept
Hoe langer hoe lierer.
Iysjes - Peer
Sept Oct
Calbas
musque'.
Novemb Dec

te Peer, van gedaante meeſt rond, weinig of veeltyds niets langwerpig, 't Oog is byna niet gezonken, en de Steel kort; haar Schil is iets ruw, van Koleur, ryp zynde, geelagtig-groen, en aan de Zons-zyde doorgaans veel bruin-rosagtig bloeſend, ook veeltyds met zwarte of zwart-bruine vlekjes hier en daar gevlekt; haar Vleeſch is bros, zappig, en van een ſterk musquerende, tamelyk aangename ſmaak.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en draagt ſterk, wanneer hy wat bejaart geworden is.

ROUSSELET. Is een kleine Peer; van gedaante iets langwerpig, en niet veelgebuikt, naar de Steel, die matig lang is, puntig toelopende; haar Schil is niet ruw, en ook niet heel glad, dat is, iets grof van aanzien, dog dun; haar Koleur is bruin-grysagtig op een groene grond aan de eene zyde, en donker-bruin-rood of ros-bloeſend aan de andere zyde, met veel grove witagtige ſtippen daarin geſtipt; haar Vleeſch is teder, zappig, ſmeltend, en van een heel geurige, aangename-ſterk geparfumeerde ſmaak; als ze in een goede droge grond gegroeit is, want in natte ſtyve, verkrygt ze die verheventheid niet; ze word ook doorgaans ſmakelyker op *Stam* als aan 't *Eſpalier*, inzonderheid als dat op 't Zuiden ſtaat, en ze wil ook liever op *Wild*, als op *Quee* geënt zyn.

Deze Peer word in *Vrankkryk* zeer geagt. De beſte, grootſte en ſmakelykſte groejen omtrent *Rheims* in *Champagne*; alwaar ze veel *gedroogt*, en ook *geconfyt*, en vervolgens wyd en zyd verzonden worden.

De by ons zo genaamde *Rousſelet de Rheims*, is dan geen andere, als een *Rousſelet* die wel gegroeit, groot en ſmakelyk, met een woord, die volmaakt is; waar toe het *Ent-Plantzoen* ook veel *contribueeren* kan.

DIAMAND-PEER. Is een tamelyk grote Peer, van gedaante wat langwerpig, ovaals wyze, dog naar de Steel toe, die kort is, wat verdunnende; haar Schil is glad en dik, van Koleur, ryp zynde, geelagtig-groen, en met fyne bleek-bruine ſtippen geſtipt, het Vleeſch is wat bros, en korlig, dog zappig genoeg, en van een zoete geurige ſmaak, maar ze kan niet lang duuren, wordende doorgaans eenige dagen na het plukken buikziek, dat hare agting zeer vermindert.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt zeer wel.

BERGAMOT SUISSE LONGUE. Is een middelmatig grote Peer; van gedaante langwerpig, en naar de Steel toe, die redelyk lang is, wat puntig; haar Schil is glad, van Koleur, met ligt-groen, geel en rood mooi gestreept, gelyk de *Bergamot suisse ronde*, en cierlyk op 't Oog; haar Vleesch is zagt, en zappig, van een aangename geurige smaak, als ze in een goede losse grond wel ryp geworden is, anders valt ze laf. Ik weet niet waar van deze Peer de Naam van *Bergamot* verkregen heeft, dewyl nog haar gedaante, nog haar smaak daarmede overeenkomt; de Naam van *Verte longue panacheé* past haar veel beter, door dien ze langwerpig valt, en in gedaante en smaak met de ordinaris *Verte longue* veel overeenkomt, behalven dat ze doorgaans wat kleinder valt.

De Boom maakt redelyk goed Gewas, en draagt wel, maar is het kankeren wat onderhevig. De jonge Loten zyn doorgaans ook gestreept gelyk de Vrugt, en zelfs zomtyds ook de Bladen.

FONDANTE DE BREST. Is eene vry grote Peer, te weten de *dubbelde;* van gedaante, dik, kort-buikig, en naar de Steel toe, die kort is, kort-puntig toelopende; haar Schil is glad, wat dik, en ryp zynde, geelagtig van Koleur, met bruinagtige stippen gestipt, of zomtyds gevlekt, ook altemets, dog zelden, wat rood-bloesende; haar Vleesch is iets bros en korlig, dog zagt, zappig, en van een heel aangename, geurige smaak.

De Boom maakt goed sterk Gewas, en draagt zeer wel.

Die Zoort die men by ons *Enkelde Fondante of Enkelde Franse Kaneel-Peer* noemt, verschilt van de beschrevene *Fondante* niet, dan dat ze kleinder valt.

HOE LANGER HOE LIEVER. Is een middelmatig grote Peer; van gedaante langwerpig, iets gebuikt, en naar de Steel, die redelyk lang is, dunner toelopende, 't Oog is weinig gezonken, zynde voort veeltyds wat scheef van Gewas; haar Schil is glad, van Koleur, bleek groenagtig- of geelagtig-wit, als ze ryp is; haar Vleesch is fyn, iets korlig, zappig, en van een heel aangename, geurige smaak, als ze juist op haar tyd gegeten word, want nog niet regt ryp, of overryp zynde, valt ze onsmakelyk.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt redelyk wel.

CALBAS MUSQUE. Is een vry grote Peer; van gedaante vry langwerpig en byna

niet

niet of weinig gebuikt; voorts bultig of hobbelig en ſcheef van Gewas; haar Koleur is bruin-kaneel-verwig; haar Vleeſch is, als ze wel ryp, en in een goede grond gegroeit is, zagt, ſmeltend, zappig genoeg, en dan van een zeer aangename geurige ſmaak, maar in een vogte ſtyve grond valt ze zomtyds laf en onſmakelyk, gelyk meer andere Zoorten van fyne Tafel-Peeren.

De Boom maakt ſchoon en ſterk Gewas, en is heel draagbaar; hy tiert ook zeer wel aan het *Eſpalier*, daar de Vrugten zekerlyk beter worden als op Stam; en hy kan zo wel op *Quee* als op *wilde Peer* geënt worden.

TABULA IV.

ENGELSE KONINGIN. Is een tamelyk grote Peer; van gedaante wat langwerpig, gebuikt, en naar de Steel toe wat dunner, dog niet puntig toelopende; 't Oog is weinig gezonken, en de Steel matig lang, dog de Vrugten vallen op dezelfde Boom de eene wat korter, de andere wat langer; haar Schil is glad, van Koleur. ryp zynde, Citroen geel, en met fyne, bleeke, kaneel-verwige ſtippen geſtipt; ook wel hier of daar gevlekt; haar Vleeſch is bros, korlig, dog zagt genoeg, en vol van een aangenaam geurig zap, zynde dus een van de beſte Tafel-Peeren in haar tyd; maar, ze is onderhevig gelyk de meeſte Zomer-Peeren, dat ze niet lang duuren kan.

Deze Zoort heeft ook die natuur, dat de Boom zomtyds twee maal in 't Jaar draagt, bloejende in de Maand Julius voor de tweede maal, waar van de Vrugten tegen October ryp worden, maar deze blyven doorgaans kleinder en onſmakelyker als de eerſte.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt ſterk.

Deze Zoort zal zekerlyk op andere Plaatzen onder andere Benamingen bekent zyn, welke ik nog niet heb kunnen ontdekken.

POIRE SANS PEAU. Is een matig grote Peer; van gedaante langwerpig, zonder veel gebuikt te zyn, 't Oog is niet of weinig gezonken, en de Steel dun en redelyk lang; haar Schil is mooi glad, en zeer dun, waar van ze de Naam voert, van Koleur, bleek-groenagtig-geel, en veeltyds met bleek-kaneel-verwige vlekjes hier of daar gevlekt, ook zomtyds aan de Zons-zyde wat ligtrood-bloeſend; haar Vleeſch is teder; eenigzints fyn-korlig vol van een zeer aangenaam, geurig, verheven zap; derhalven een van de beſte Zomer- of Herfſt-Peeren zynde.

De Boom maakt goed Gewas, en is in zyn Zoort kenlyk, dat de jonge Loten, even als die van de *Bruſſelſe Peer* krom nederwaarts gebogen groejen, maar zyn geelagtiger; hy is, wat bejaart geworden zynde, heel draagbaar.

Nota. De Vrugt kan in goede gronden en Jaren veeltyds groter worden als die in de Plaat vertoont is.

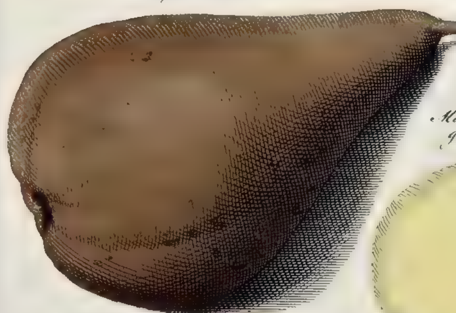
WIT-

TAB. IV.

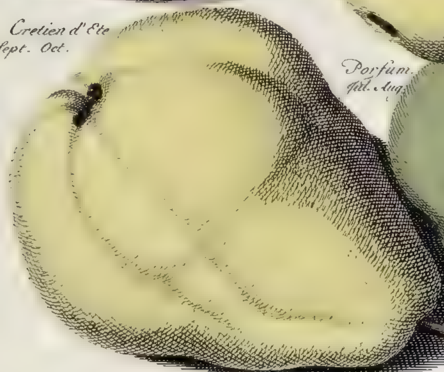

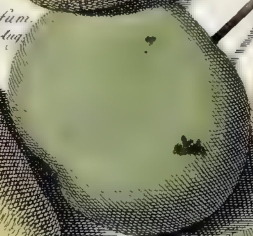

Muscat Robert.
Jul. August

WITTE PRINCESSE. Is een vry grote Peer; van gedaante wat langwerpig, gebuikt, en naar de Steel, die matig lang en doorgaans wat krom is, dunner, byna ſpits toelopende, 't Oog is niet gezonken; haar Schil is glad, grof, van Koleur, ryp zynde, geel- of groenagtig-wit, en met bleeke bruin groene ſyne ſtipjes overal geſtipt, ook veeltyds met bruine vlekken hier of daar gevlekt; haaar Vleeſch is zagt, korlig en van een tamelyk geurige, dog niet zeer verhevene ſmaak.

De Boom maakt goed Gewas, en is redelyk draagbaar.

SONDER SIELTJES. Is een tamelyk grote Peer, van gedaante vry langwerpig, van 't midden af naar de Steel puntig toelopende, voorts iets ſcheef en kantig van Gewas; haar Schil is wat ruw, van Koleur bruin-kaneel-verwig geſtipt en gevlekt op een groenagtige Grond, zo dat ze op een kleine afſtand geheel bruinagtig uitziet; haar Vleeſch is iets korlig, dog zagt genoeg, vol-zappig, en van een heel geurige, aangename ſmaak, maar kan niet lang duuren: *Ze* heeft van binnen zeer kleine Klok- of Saadhuisjes, en doorgaans geen Saad, waar van ze de Naam voert.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt, wat bejaard geworden zynde, zeer wel.

MUSCAT ROBERT. Is een niet zeer grote Peer, van gedaante rond, naar de Steel toe kort-puntig; haar Schil is glad, van Koleur geel, gelykende zeer veel naar de *Petit Muscat*, behalven dat ze veel groter valt en een hoger geele Koleur heeft, ook zomtyds wel iets rood-bloeſend is; haar Vleeſch is iets korlig, dog zagt en zappig, van een geurige, zoete, ſterk musquerende ſmaak, maar ze duurt na haar rypheid zeer korte tyd.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt zeer ſterk. Het jonge Hout is geel, 't welk mede tot een kenteiken van deze Zoort dient.

ORANGE VERDE. Is een tamelyk grote Peer; van gedaante rond-vallig, iets platagtig omtrent 't Oog, dat niet veel gezonken is, en naar de Steel, die niet lang is, een weinig kort-puntig; haar Schil is glad, dog grof van aanzien, van Koleur ligt-groen, hellende met het rypen naar 't geel, zynde zomtyds ook op de eene zyde een weinig bleekrood-bloeſende, en voorts dikwils met zwartbruine vlekken hier of daar gevlekt; haar Vleeſch is bros, dog vol-zappig, en van een zoete, heel geurige, iets musquerende, of liever geparfumeerde ſmaak

Q De

De Boom maakt goed Gewas, en is heel draagbaar, maar 't kankeren zeer onderhevig.

ORANGE ROUGE. Verſchilt van de voorgaande nergens in, dan dat ze aan de Zons-zyde zeer veel ſchoon helder-rood, als Coraal, bloeſende is, mooi op 't Oog; dog men agt ze wat geuriger en verhevener te zyn. Deze verandering is buiten twyffel door 't *Ent-Plantzoen* voortgekomen.

BON CHRETIEN D'ETÉ. Is een heel grote Peer, van gedaante wat langwerpig en bultig of hobbelig; het Oog is ſterk gezonken, en de Steel redelyk lang; haar Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, bleek-geel, en aan de Zons-zyde veeltyds wat rood-bloeſende, ook zomtyds hier of daar zwart gevlekt; haar Vleeſch is niet bros, ook niet ligt ſmeltend, dog zagt genoeg, vol zappig, en, wanneer ze wel ryp is, van een ſuikeragtige, verhevene, aromatyke ſmaak, en in der daat als dan even als of ze met *Suiker* en *Kruideryen* geconſyt was, wordende van de Liefhebbers, die haar wel kennen, voor eene van de lekkerſte Peeren in haar tyd geagt; dog ze verkrygt dien ſmaak niet in alle Gronden en Stand-plaatzen, maar meeſt alleen in een droge, vrugtbare zand- of keyſelagtige aarde, en inzonderheid in opgevulde Gronden van oude Ruinen; willende ook 't beſt tieren agter de Huizen in de Steden.

De Boom maakt goed, maar wat kwarlyk, krom, en door malkander groejend Hout-gewas, kan zeer groot worden, en draagt, wat bejaart geworden zynde, zeer wel: Maar men moet hem nooit anders als op goede wilde Plantzoenen *enten*, en niet op Quee, en hem ook 't Mes weinig of niet laten gevoelen, anders kan men verzekert wezen, dat 'er weinig van de Boom en Vrugten worden zal, en om deze reden dient hy ook niet aan 't *Eſpalier*, ten ware dat heel hoog was, en men de Boom ruimte laat. Ziet ook *Bon Chretien d'Automme*, en *d'Hyver*.

PARFUM D'ETÉ. Is een niet heel grote Peer, van gedaante plat-rond als de *Bergamot*, met een lange dunne Steel; haar Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, groenagtig-geel; haar Vleeſch is iets bros, van een tamelyk geurige, iets musquerende of geparfumeerde ſmaak, en dus een heel goede Zomer-Peer.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt, wat bejaart geworden zynde, heel wel. Deze

ze Vrugt zal mogelyk op andere Plaatzen nog andere Benamingen hebben, die ons nog niet bekent geworden zyn, hebbende dezelve onder deze Naam uit Holland ontfangen.

BERGAMOTTE DORÉE. Is een tamelyk grote Peer, van gedaante plat-rond, gelyk andere *Bergamotten*, 't Oog is vry gezonken, gelyk ook de Steel, die lang en dun is; haar Schil is ruw, onaanzienlyk, van een bruin-grysagtige Koleur, en veeltyds met zwarte vlekken min of meer gevlekt, het Vleesch is zeer bros, zappig, en wat musquerend, maar anders niet zeer verheven van smaak.

De Boom maakt tamelyk goed Hout-gewas, en schik, en word zeer draagbaar, als hy wat bejaart geworden is.

JARGONELLE. Is een tamelyk grote Peer, van gedaante langwerpig, gelykende wel wat na de *Brusselse Peer*, maar ze valt na de Steel toe wat dunner, en is iets meer gebuikt, ook veeltyds wat krom van Gewas; haar Schil is glad, van Koleur, als ze ryp is, bleek- of witagtig-groen; het Vleesch is zagt genoeg, maar niet zeer verheven van smaak, en word ras meelig, weshalven een Peer is die onder de goede Zoorten geen plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt zeer wel.

TABULA V.

EYSERIN (ENKELDE) Is eene middelmatig grote Peer; van gedaante langwerpig, iets gebuikt, en naar de Steel puntig toelopende; voorts scheef van Gewas, en aan de eene zyde doorgaans wat hoger als aan de andere, 't Oog is weinig gezonken, en de Steel veeltyds scheef staande, en matig lang; haar Schil is glad, van Koleur groenagtig-geel, als ze ryp is, en met bleek-groene en bleekbruine stipjes gestipt, ook doorgaans hier en daar bruin gevlekt, zynde voorts aan de eene zyde min of meer mooi helder-rood-bloesend, en daar door heen dikwils met wat hoger rood gestreept; haar Vleesch is bros, dog vol-zappig, en van een aangename geurige smaak.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt heel sterk.

EPARGNE. Is eene grote langwerpige Peer, van gedaante wat hobbelig of scheef, met een lange Steel; haar Koleur is, ryp zynde, rood, en aan de eene zyde zomtyds wat groenagtig-geel; haar Vleesch is bros, zappig genoeg, van een tamelyke dog niet zeer verhevene, en zomtyds wat wrange smaak, zo dat ze meer schoonheid als deugt bezit, en derhalven niet veel waard is, om geplant te worden.

CUISSE MADAME. Is een tamelyk grote Peer, van gedaante wat langwerpig, naar de Steel toe, die lang is, pyramidaals-wyze verdunnende, zonder gebuikt te wezen; haar Schil is dik, van Koleur vry groenagtig-geel, en bruin-grauwagtig gevlekt, maar aan de Zons-zyde donker-rosagtig, met ligtbruine grove stippen in het rosse gestipt, in Koleur en Gedaante zeer veel gelykende aan de *Rousselet*, maar is groter; haar Vleesch is iets bros en korlig, dog zagt genoeg, volzappig, en van een heel geurige, een weinig musquerende smaak, zo dat ze een van de beste Zomer Peeren in haar tyd is.

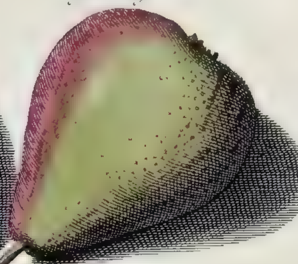
De Boom maakt schoon Gewas, draagt niet vroeg, maar wat bejaart geworden zynde, draagt hy overvloedig.

CITRON DE SIRENE. Is een Peer van middelmatige grote; van gedaante een weinig langwerpig, naar de Steel toe iets dunner wor-

TAB. V.

Enkelde Keyſerin.
gul. August

Epargne.
gul. Aug

Cuiſſe Madame.
gul. Aug.

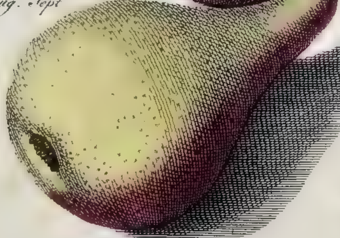

Caſſolette.
Aug. Sept.

Citron de Sirene.
gul. Aug.

Bourdon.
Aug. Sept.

Admiral.
Aug. Sept.

Muscat Fleury
Oct. Nov.

Chair à Dame
Aug. Sept

Frontignac-Peer.
Aug. Sept.

wordende; haar Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, Citroen-geel, en met fyne bruien ſtippeltjes geſtipt; het Vleeſch is zagt, korlig, en zappig genoeg, van een tamelyk geurige, maar niet zeer verhevene ſmaak; daarenboven word ze, wat overryp zynde, aanſtonds meelig; zo dat ze niet van waarde zoude wezen, om geplant te worden, ware het niet dat ze vroeg aankomt, en een van de eerſte rype Zomer-Peeren is, komende doorgaans met de kleine *Muscatel-Peer* (of *Petit Muscat*) in een tyd.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt ſterk.

CASSOLETTE. Is een matig grote Peer, van gedaante vry lang, naar de Steel toe verdunnende; haar Schil is iets ruw, van Koleur grauw- of bruinagtig, op een groene grond, met het rypen wat geelagtig wordende; haar Vleeſch is zagt, ſmeltend, en van een heel geurige ſmaak, maar ze is onderhevig in het midden buik-ziek te worden, byna zo ras ze maar ryp en eetbaar geworden is, dat hare waardy zeer vermindert, en ze weinig doet agten.

De Boom maakt goed Gewas, en is heel draagbaar.

BOURDON. Is een middelmatige grote Peer; van gedaante rond-vallig, naar de Steel toe, die vry lang is, wat langer en puntig, 't Oog is weinig gezonken; haar Schil is glad, geelagtig van Koleur, als ze ryp is; haar Vleeſch is zagt, zappig, en van een heel geurige, ſterk musquerende ſmaak; hebbende, zo in ſmaak als in gedaante, zeer veel overeenkomſt met de *Muscat Robert*, behalven dat de Steel wat langer valt, en de Schil zelden rood-bloeſend is; ze moet net op haar tyd van rypte geplukt worden, want, te lang hangende, word ze van binnen zwartagtig, of meelig, en onſmakelyk.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt wel.

ADMIRAL. Is een tamelyk grote Peer, van gedaante meer platagtig als lang; van Koleur, ryp zynde, meeſtentyds bruin-roodagtig, dog zomtyds ook wel grauwagtig; haar Vleeſch is zagt, van een aangenaame geur, als ze in een goede grond gegroeit is.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt heel wel.

MUSCAT-FLEURI. Is eene kleine Peer, van gedaante rondvallig, naar de Steel toe, die na proportie van de Vrugt heel lang is,

een weinig kort puntig, en 't Oog is weinig gezonken; haar Schil is glad; van Koleur meest donker- of bruin-rood, dog aan de zyde van de Zon af zomtyds wat geelagtig; haar Vleesch is zagt, en van een heel geurige, doordringende smaak. Men moet ze niet verwarren met de *Rousseline*, of met de *Rousselet*, daar ze in de eerste opslag wel na gelykt, maar de Steel is veel langer.

De Boom maakt goed sterk Gewas, en is heel draagbaar.

CHER à DAMES. Is een Peer van matige grote, van gedaante wat langwerpig, naar de Steel toe vry dun wordende, 't Oog, dat niet veel gezonken is, is een weinig platagtig; haar Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, geelagtig, en aan de eene zyde mooi rood-bloesende, hebbende in groote, gedaante en Koleur veel overeenkomst met de vermaarde *Rousselet*; haar Vleesch is zagt, een weinig korlig, zappig, en van een heel geurige, aangename smaak, derhalven waardig voor een Zomer-Peer geplant te worden, te meer, om dat ze niet ligt buik-ziek word, gelyk de meeste Zomer-Peeren doen, en dat de Boom sterk draagt, en schoon Gewas maakt.

Ik ben in twyffel of dit niet dezelfde Peer is met die, welke men hier te Lande *Rode Wangetjes* noemt, 't staat nader te onderzoeken.

FRONTIGNAC-PEER. Is een tamelyk grote Peer; van gedaante wat langwerpig, naar de Steel toe dunner wordende, zonder veel gebuikt te wezen; haar Schil is glad, van Koleur, bleek-bruin-rosagtig; haar Vleesch is zagt en zappig genoeg, dog niet zeer verheven van smaak.

De Boom maakt heel goed Gewas, en is tamelyk draagbaar.

Nota. Deze zal mogelyk op een ander Plaats nog andere Namen hebben, die we nog niet hebben kunnen ontdekken, onaangezien alle moeite; hebbende dezelve onder deze Naam ontfangen.

TA-

TAB. VI.

Gesegende Peer.
Belle Fertile.
Sept. Oct.

Granaat-Peer.
Aug. Sept.

Poire d'Angleterre.
Engelse Beurré.
Sept. Oct.

Poire Sans Peau d'Automne.
Oct. Nov.

Lang-staart.
Oct. Nov.

Rousseline.
Oct. Nov.

Marquise.
Oct. Nov.

Spek-Peer
Oct. Nov.

Smeer-Peer.
Oct. Nov.

Muscat-l'Allemand.
Feb. Maart.

Verte-longe.
Nov. Dec.

Epine d'Hyver.
Dec. Jan.

[illegible] del. ad viv. — J. Folkema, sculpsit

TABULA VI.

EZEGENDE PEER. Is een kleine Peer; van gedaante kort, na de Steel toe, die matig lang is, puntig toelopende, zonder veel gebuikt te wezen, eenige gelykenisse hebbende met de *Muscat Robert*, maar 't is niet dezelfde Zoort, gelyk zommige menen; want ze valt niet zo rond en kortpuntig, en niet zo musquerende van smaak, ook verschilt ze daar van zeer in het Hout, zie *Muscat Robert*; haar Schil is glad van Koleur, ryp zynde, geelagtig, en aan de eene zyde doorgaans rood-bloesende; haar Vleesch is zagt, iets korlig, zappig genoeg, en van een geurige aangename smaak, maar ze duurt niet lang, en word schielyk meelig.

De Boom maakt goed Gewas, en is boven maten draagbaar, waar van deze Zoort de Naam verkregen heeft.

GRANAAT PEER. Is eene niet zeer grote Peer; van gedaante iets langwerpig en kortpuntig naar de Steel, die matig lang is, gelykende in gedaante en grote zeer wel na een *grauwe Sukerey*; haar Schil is glad, van Koleur geelagtig, en aan de eene zyde doorgaans wat rood-bloesend; haar Vleesch is zagt, iets korlig, en hier of daar bloed-roodagtig, waar van ze de Naam voert, zynde voorts van een tamelyk aangename geurige, egter niet zeer verhevene smaak.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en draagt sterk.

POIRE D'ANGLETERRE. Is een tamelyk grote Peer; van gedaante langwerpig, en naar de Steel toe, die redelyk lang is, puntig Pyramidaals-wyze, zonder veel gebuikt te wezen; 't Oog is klein, en by na niet gezonken; haar Schil is iets ruw, van Koleur, met kleine bruinagtige stippen sterk gestipt op een groenagtig geele Grond, zo dat ze op een kleine afstand bruinagtig en niet zeer aanzienlyk uitziet; haar Vleesch is wat korlig, dog smeltend, vol-zappig, en van een heel aangename geurige smaak, maar ze kan niet lang duuren, wordende ras buikziek.

De Boom maakt goed Gewas, en is heel draagbaar.

POIRE SANS PEAU D' AUTOMNE.

Is een tamelyk grote Peer, van gedaante rondagtig, by 't Oog, dat groot en weinig gezonken is, wat plat, en naar de Steel, die redelyk lang is, wat dunner, en zomtyds een weinig hoekig of ſcheef van Gewas; haar Schil is mooi glad, en dun, van Koleur, ryp zynde, bleek groen, naar 't geel hellende, hebbende zomtyds hier of daar eenige grote bleek-bruine vlekken; haar Vleeſch is zagt, ſmeltend, vol-zappig, en van een heel geurige aangename ſmaak.

De Boom maakt ſchoon, ſterk Gewas, en is zeer draagbaar.

Deze Peer is hier te Lande weinig bekend, ze heeft haren Oorſprong uit *Savojen*, of eigentlyk uit 't Diſtrict van de *Waldenſen*. *Haare Hoogheid* de VORSTINNE *Douariére*, heeft ze voor enige Jaren met deze Benaming, onder andere beſte Zoorten van Peeren, van *Doornik* ontfangen: Ze heeft veel overeenkomſt met de *Lanſac*, zo dat 't my toeſchynt, dezelfde te wezen.

LANG-STEERT. Is eene matig grote Peer, van gedaante kloot-rond, 't Oog is niet gezonken, en de Steel zeer lang en dun, waar van ze de Naam voert; haar Schil is glad, en groenagtig geel van Koleur, als ze ryp is; haar Vleeſch is iets bros en korlig, met weinig zap, en van een laffe ſmaak, zo dat onder de goede Peeren geen plaats verdient.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt ſterk.

ROUSSELINE. Aldus genaamt, om dat ze veel gelykeniſſe met de *Rousſelet* heeft, zynde matig groot, iets langwerpig, gebuikt, naar de Steel, die redelyk lang is, puntig toelopende, en by 't Oog, dat niet gezonken is, eenigzints geelagtig; haar Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, groenagtig-geel, en aan de eene zyde donker-rood-bloeſend, ook veeltyds met donker-bruine of zwarte ſtippen of vlekken hier of daar gevlekt; haar Vleeſch is iets bros en korlig, zappig genoeg, en van een geurige, ſuikeragtige, eenigzints geparfumeerde ſmaak, als ze in een goede grond gegroeit is.

De Boom maakt ſchoon ſterk Gewas, en draagt ſterk.

Men moet ze niet verwarren met de *Muscat Fleuri*, daar ze in 't eerſte aanzien wel na gelykt, inzonderheid van Koleur.

MARQUISE. Is een tamelyk grote Peer; haar gedaante is iets langwerpig, redelyk dik van Buik, na de Steel, die vry lang is, puntig

tig toelopende, en omtrent 't Oog dat klein, en niet, of weinig gezonken, is, wat platagtig, zynde voorts doorgaans wat ſcheef en oneffen van Gewas; haar Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, geelagtig, en met fyne bruin-caneel-verwige ſtipjes geſtipt, en ook veeltyds dus koleurig hier of daar gevlekt, ook altemets, dog zelden, aan de eene zyde een weinig rood-bloeſend; haar Vleeſch is iets bros en korlig, dog zagt en zappig genoeg, en van een ſuikeragtige, geurige, aangename ſmaak, als ze in een goede grond gegroeit is, maar in een vogte ſtyve valt 't Vleeſch hard, droog, wat ſteenig, en niet zeer ſmakelyk: *Ze* ſlagt zo wal op Stam als aan 't *Eſpalier*, maar moet op *Wild*, en niet op *Quee* geënt worden.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt ſterk.

SPEK-PEER. Is een matig grote Peer; van gedaante rond, naar de Steel, die bekwaam lang is, kortpuntig toelopende, 't Oog is weinig of niet gezonken; haar Schil is glad, van Koleur, als ze ryp is, groenagtig, en aan de eene zyde doorgaans bruin-rood-bloeſend, ook dikwils met zwart-bruine vlekken hier of daar gevlekt; haar Vleeſch is iets korlig, zagt en zappig genoeg, maar haar ſmaak is niet zeer verheven, en doorgaans laf, weshalven niet dan onder de gemeenſte Zoorten van Peeren plaats verdient.

De Boom maakt goed Gewas, en is zeer draagbaar.

SMEER-PEER. Is niet zeer groot, van gedaante langwerpig, naar de Steel puntig pyramidaals-wyze toelopende, 't Oog is klein en vry diep gezonken; haar Koleur is, ryp zynde, groenagtig, en doorgaans met zwart-bruine vlekken gevlekt; haar Vleeſch is wat korlig, zagt genoeg, en van een wat kruidige, dog niet zeer verheven ſmaak, weshalven maar onder de gemeene Peeren plaats kan hebben.

De Boom maakt goed Gewas, en is zeer draagbaar.

VERDE LONGUE. Is eene vry grote Peer; van gedaante langwerpig, van 't midden af naar de Steel toe verdunnende, gelyk ook iets naar 't Oog toe, dat niet of weinig gezonken is; haar Schil is glad, van Koleur groen, zelfs wanneer ze ryp en eetbaar is, waar van ze de Naam voert; haar Vleeſch is zagt, ſmeltend, vol-zappig, en van een zeer geurige, aangename ſmaak, als ze in een goede droge, warme grond ge-

groeit is, maar in vogte en ſtyve gronden blyft ze laf en onſmakelyk, en is dan van weinig waarde.

De Boom maakt ſchoon en ſterk Gewas, en is ongemeen draagbaar.

EPINE D'HYVER. Is een tamelyk grote Peer; van gedaante iets langwerpig, naar de Steel toe Pyramidaals-wyze, zonder gebuikt te wezen, toelopende; de Schil is glad van Koleur bleek-groenagtig, hellende naar 't geel, als ze ryp is, en is met bleek-bruine of groenagtige grove ſtippen overal geſtipt; het Vleeſch is zagt, ſmeltend, zappig, en zeer geurig en verheven van ſmaak, als ze in een goede loſſe Grond, en op een goede Expoſitie gegroeit is, maar in natte zware gronden word ze doorgaans laf en ſmaakeloos.

De Boom maakt goed Hout-gewas, dat met ſcherpe Sporen als Doorens bezet is, waar van deze Zoort de Naam voert; en draagt zeer wel. Hy ſlagt zo wel op *Wild* als op *Quee*, en even gelyk op Stam als aan 't *Eſpalier*, dog voegt beſt in deze laatſte plaats.

MUSCAAT L'ALLEMAND. Is een matig grote Peer; van gedaante iets langwerpig, en naar de Steel dunner toelopende; de Schil is glad, van Koleur kaneel-verwig, en aan de Zons-zyde doorgaans rood-bloeſend; haar Vleeſch is zagt, ſmeltend, en van een aangename, geurige, iets musqnerende ſmaak, als ze in een goede Grond gegroeit is.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt ſterk.

TA-

TAB. VII.

Beurré Gris.
Grauwe Boter-Peer.
Octob. Nov.

Ambrotte d'Hyver.
Dec. Januar.

Chasfery.
Dec. Jan.

Louise Bonne.
Dec. Januar.

Besy d'Hery.
Nov. Dec.

Sourtjes-Peer.
Jan. Febr.

Bergamotte Soulers
Febr. Maart

Angelique de Bourdeaux
Febr. Maart

Winter-Suikerey.
Januar. Febr.

Martin Sec d'Hyver.
Dec. Januar.

J. H. Knoop. delin. ad viv.

J. Folkema, sculpsit.

TABULA VII.

EURÉ GRIS. Is een vry grote Peer, van gedaante iets langwerpig, zonder wel gebuikt te zyn, voorts wat hobbelig of bultig, en zomtyds wat ſcheef; haar Schil is ruw, van Koleur geelagtig-grauw, en zeer dun; haar Vleeſch is zagt, zeer zappig, en boteragtig of ſmeltend, waar van ze de naam voert, en voorts van een zeer geurige, verhevene ſmaak, wordende van vele voor de geurigſte van alle Peeren geagt, invoegen dat als men die altyd, of in allerley *Saiſoenen*, konde hebben, men geen andere begeren zoude.

De Boom maakt ſterk, dog dikwils kwarlagtig Hout-gewas, draagt ſterk, maar is het kankeren boven maten onderhevig.

De *Beuré Verde*, welke men in zommige Lyſten genoemt vind, is geen andere Zoort, als de zo even beſchrevene, vallende alleen groender van Koleur, en doorgans niet zo ſmakelyk, 't welk buiten twyffel door het Plantzoen, waar op ze geënt is, ontſtaat.

BEURE ROUGE. Verſchilt nergens in van de voorgaande dan in de Koleur, die bruin-rosagtig is, welke verandering ook na alle gedagten door de Enting ontſtaan is; dog zommige agten deeze Zoort voor de ſmakelykſte van de Beurreés. Deze *Beurreés* aarten wel op Stam, dog worden beter aan *Eſpaliers*, ze ſlagen ook zo wel op *Quee* als op *Wild*; en men bevind, dat die op *Quee* voortkomen altoos wat roſſer van Koleur vallen.

CHASSERY. Is een middelmatig groote Peer; van gedaante volkomen Ey-rond, het Oog, dat klein is, en de Steel die vry lang is, zyn niets gezonken; haar Schil is iets ruw en dik, van Koleur, ryp zynde, groenagtig-geel, en met bruine grove ſtippen geſtipt en gevlekt; haar Vleeſch is zagt, ſmeltend, zappig, en van een zeer geurige verhevene ſmaak, als ze in een goede droge Grond, en goede ſtandplaats gegroeit is, maar in vogte ſtyve Gronden deugt ze zelden veel, want dan is ze doorgaans laf van ſmaak en klein; ze aart zo wel op Stam als aan 't *Eſpalier*, maar aan deze valt ze ongelyk beter.

De Boom maakt goed en ſterk Hout-gegwas, en draagt zeer ſterk.

AMBRETTE, Is een middelmatig grote Peer; van gedaante meeſt rond, het Oog is niet gezonken, en de Steel kort; haar Schil is doorgaans wat dik en ruw, op de wyze der *grauwe Renetten*, ros-bruinagtig van Koleur, dog in ligte droge Gronden wat wit- of bleek-agtiger als in zwaare vogte; het Vleeſch is zagt, ſmeltend, en van een zeer geurige, ſuikeragtige, eenigzints musquerende ſmaak, als ze wel ryp is, zynde dan buiten tegenſpraak een van de beſte Peeren in haar tyd; dog om zulks te worden, moet ze noodzakelyk een goede, drooge, loſſe Grond hebben, want in vogtige ſtyve Gronden bly't ze onſmakelyk; ze ſlagt zo wel op *Wilde* als op *Quee-Plantzoen* geënt, en zo wel op hooge als laage ſtam; het *Eſpalier* voegt haar zeer wel.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt ſterk. Het Hout is wat doornig, gelyk dat van de *Epine d'Hyver*.

LOUISE BONNE. Is een tamelyk grote Peer; van gedaante wat langwerpig en hobbelig, gelykende in gedaante veel na een *St. Germain*, dog valt meeſtentyds wat dikker van Buik; het Oog is weinig gezonken, en de Steel is kort, dik en krom; haar Schil is glad, van Koleur groen, en met het rypen, of als ze eetbaar word, een weinig naar den witten hellende; haar Vleeſch is zeer zagt, ſmeltend, zappig, en van een zoete, aangename geur, als ze in een goede droge Grond gegroeit is; maar in een natte en ſtyve valt ze wel groter, dog laf en onſmakelyk. Het *Eſpalier* voegt haar zeer wel.

De Boom maakt goed Gewas, en is ongemeen draagbaar.

BESY D'HERY. Is eene middelmatig grote Peer; van gedaante genoegzaam Bolrond, het Oog en de Steel, die heel lang en dun is, zyn niets gezonken; haar Schil is glad, van Koleur, ryp zynde, groenagtig-wit, of heel bleek-groen; haar Vleeſch is hier te Lande bros, en wat droog, van een zeer geringe ſmaak, weshalven ze niet anders dient, zelfs niet omtrent *Parys*, dan om te Stoven, daar ze zeer toe geagt word.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt ſterk.

LOUWTJES PEER. Is een niet zeer grote, vry langwerpige Peer; naar de Steel toe puntig, zonder gebuikt te wezen; haar Schil is iets ruw, van Koleur grauw- of bleek-bruinagtig, gelyk de *Riet-Peer*, met 't rypen wat geelagtig wordende, ze is niet

om

om uit de Hand te eeten, maar een van de beſte voor de Pot, makende een rood Geſtoof, gelyk de *Kamper-Venus*.

De Boom maakt goed Gewas, word groot, en draagt ongemeen ſterk, dat hem te meer waardig maakt om geplant te worden.

BERGAMOTTE SOULERS. Is een tamelyk grote Peer; van gedaante plat-rond, maar niet zo plat als de *Herfſt-Bergamot*, 't Oog en de Steel, die, naar proportie van de grootheid der Vrugt, niet zeer lang is, zyn wat gezonken; de ſchil is groenagtig-geel, en geſtipt met fyne bruine ſtippen en vlekken; haar Vleeſch is zagt, ſmeltend, zappig, van een geurige ſuikeragtige ſmaak, als ze in een goede loſſe Grond gegroeid is.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt tamelyk wel.

ANGELIQUE. Kan eene vry grote Peer worden, als ze in een goede Grond groeit, anders word ze matig groot; haar gedaante is rondbuikig, naar de ſteel toe, die vry lang is, iets kortpuntig, en 't Oog is matig gezonken; haar Koleur is, ryp zynde, geelagtig-groen, en met bruine fyne ſtippels geſtipt, en ook veeltyds aan de Zons-zyde een weinig bleek-rosagtig-bloeſend; haar Vleeſch is iets bros, ſuikeragtig en geurig, als ze wel ryp is, dat ze egter hier te Lande nooit of zelden word, ſchoon ze aan een goed *Eſpalier* ſtaat, derhalven niet raadzaam om te planten, ten waare in een voordeelige Grond en op een goede Standplaats.

De Boom maakt ſchoon Hout gewas, en draagt ſterk.

MARTIN SEC D'HYVER. Is een matig grote Peer; van gedaante niet zeer langwerpig, en iets gebuikt, naar de ſteel toe, die niet lang is, wat dunner wordende; haar Koleur is groen- of grauwagtig bruin aan de eene zyde, en aan de andere hoog ros-bloeſend, veel gelykeniſſe hebbende zo in gedaante als Kouleur met de *Rousſelet*, maar ze valt doorgaans groter; haar Vleeſch is bros, dog zagt genoeg, en van een heel aangenaame geurige, eenigzints geparfumeerde ſmaak, als ze in een goede Grond en Standplaats gegroeit, en op *Wild* geënt is, want op *Quee* valt ze dikwils ſteenig.

De Boom maakt ſchoon Gewas, en is zeer draagbaar.

SUIKEREY. (WINTER-) Is eene matig grote Peer, van gedaante rondvallig, naar de ſteel toe kortpuntig, en 't Oog niet gezon-

zonken; haar Schil is wat ruw, van Koleur, ryp zynde, geelagtig-groen; en met ligt-bruine grove ſtippen en vlekken overal gevlekt, zo dat ze 'er wat grauw of bruinagtig uitzien, gelykende in de eerſte opſlag veel naar de *Angelique*, maar ze is uitterlyk daar van te onderſcheiden, dat ze wat kleinder valt, 't Oog niet gezonken, en de Steel korter is; haar Vleeſch is bros, zappig genoeg, en van een ſuikeragtige, tamelyk geurige ſmaak, als ze in een goede droge Grond gegroeit is, anders valt ze wat hard en onſmakelyk.

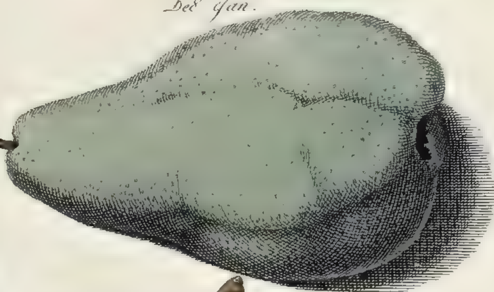
De Boom maakt goed Gewas, en draagt heel ſterk, zo wel aan het *Eſpalier* als op *Stam.*

TA-

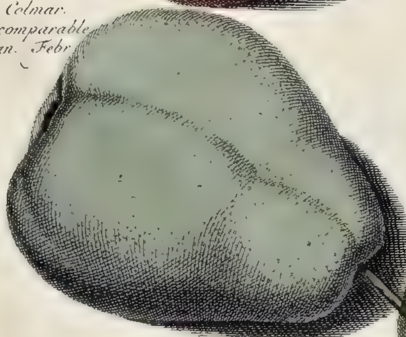
TAB. VIII.

Folkema culp

TABULA VIII.

BESY DE CHAUMONTEL. Is een vry grote Peer; van gedaante iets langwerpig, dog de eene valt op dezelfde Boom wel wat korter of langer als de andere, voorts meestentyds wat hobbelig, en omtrent 't Oog, dat vry diep gezonken is, doorgaans wat kantig of gevoert, en de Steel is niet lang; haar Schil is ruw, van Koleur met bruin-kaneelverwig fyn gevlekt en gestipt op een geelagtige grond, en aan de eene zyde zomtyds iets ros- of purperagtig, veel gelykenisse in gedaante hebbende met een *Bon Chretien*, dog valt iets kleinder; haar Vleesch is zagt genoeg, smeltend, en, wel ryp zynde, van een geurige aangename smaak, zo dat ze voor een van de beste late Winter-Peeren naast de *Colmar* gehouden word, die tot nog toe bekend zyn, maar ze is zeer verscheiden in Deugd, volgens de Grond en Standplaats daar ze gegroeit is, passende haar het *Espalier* zeer wel.

De Boom maakt goed Hout gewas, en draagt sterk.

ST. GERMAIN. Is een tamelyk grote Peer, van gedaante vry langwerpig zonder gebuikt te wezen, en doorgans wat hobbelig en scheef van Gewas, de Steel is kort, en 't Oog weinig gezonken, dog deze Vrugten vallen op dezelfde Boom veeltyds zeer ongelyk van gedaante; de Schil is grof en ruw van aanzien, dog niet dik, van Koleur groen, met het rypen wat geelagtig wordende, en is met bruinagtige stippen gestipt; haar Vleesch is zagt, smeltend, vol-zappig, van een zeer geurige verhevene smaak, als ze in een goede Grond en goede *Expositie* gegroeit is, in natte styve Gronden blyft ze doorgaans laf en onsmakelyk: Ze moet, om de Vrugten goed te hebben, altyd aan 't *Espalier* op een goede *Expositie* (*Zuid Oost of Zuid*) geplaatst worden.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en draagt zeer wel.

De *geele St. Germain* verschilt nergens in van de vorige, dan dat ze wat geelagtiger van Koleur valt, dog dat buiten twyffel door 't Ent-Plantzoen veroorzaakt is.

FOPPEN-PEER. Is een tamelyk groote Peer, van gedaante dik en iets langwerpig,

naar de Steel toe, die redelyk lang is, puntig toelopende; haar Kleur is, ryp zynde, geel, en aan de eene zyde veeltyds wat helder-rood-bloeſend, mooi op't Oog, maar ze dient niet om uit de Hand te eeten, en alleen om te ſtoven, waar toe ze een van de beſte is, makende een rood Geſtoof, en derhalven waardig om geplant te worden.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt zeer ſterk, weshalven die doorgaans niet heel groot word.

De *rode Foppen-Peer* verſchilt van de beſchrevene niet, dan dat ze meer rood bloeſend is, fraai op 't Oog, welke min of meer der rood-bloeſendheid nergens anders door veroorzaakt word, als door de verſchillige Natuuren der Ent-Plantzoenen, als mede van de Standplaats.

KAMPER-VENUS. Deze Peer gelykt byna in allen veel na de voorgaande, maar ze valt wat korter van gedaante, en de Koleur is doorgaans niet zo mooi geel en rood-bloeſend; ze dient ook niet om uit de Hand te eeten, maar om te ſtoven is ze uitnemend, wordende in het ſtoven rood, zonder 'er iets by te doen, gelyk de voorgaande.

De Boom maakt goed Gewas, draagt ſterk, en kan groot worden.

BERGAMOT D'HYVER. Word een vry grote Peer, gelykende in gedaante in Koleur veel na een *gemeene Zomer-* of *Herfſt-Bergamot*, maar de Steel is veel langer, en ze valt doorgaans groter, en in allen zo plat niet; haar Vleeſch is zagt, zappig en ſmeltend genoeg, maar niet zo geurig als de *Herfſt-Bergamot*, of als de *Craſane.*

De Boom maakt goed Gewas, en draagt redelyk wel.

ROSSELET D'HYVER. Is een matig grote, iets langwerpige Peer, in grote en gedaante veel gelykeniſſe hebbende met de *Martin Sec*, en van zommige voor dezelve gehouden wordende, dog ze verſchilt daar van in verſcheide deelen, als in de Steel, dien ze langer heeft, in de Koleur, en in de ſmaak; haar Schil is glad, van Koleur groenagtig geel, als ze ryp is, en zomtyds wat rood-bloeſend; maar nooit zo bruin-rood of ros gelyk de *Martin Sec;* haar Vleeſch is iets korlig dog zagt genoeg, vol-zappig, en van een heel ſuikeragtige geurige ſmaak, als ze in een goede Grond gegroeit is, anders valt ze laf en wild van ſmaak.

De Boom maakt goed Gewas, en draagt heel wel

COL-

COLMAR. Is een tamelyk groote Peer; haar gedaante is een weinig langwerpig; zonder gebuikt te zyn, by 't Oog, dat groot en wat gezonken is, wat platagtig, naar de Steel toe, die kort en dun is, weinig verdunnende, voorts wat oneffen of hobbelig, en ſcheef van Gewas; dog ze varieert in gedaante op dezelfde Boom, vallende de eene wat korter en platter, de andere wat langwerpiger; haar Schil is glad en dun, van Koleur, groenagtig-geel, als ze ryp is, en wat fyn geſtipt; haar Vleeſch is zagt, ſmeltend, zappig, en van een extraordinaris geurige verheven ſmaak, als ze in een goede Grond gegroeit is, zo dat ze met reeden voor een van de beſte Winter Peeren mag gehouden worden; ze heeft daarenboven die eigenſchap, dat ze niet te gelyk ryp, maar de eene naar de andere murv en eetbaar worden, zo dat men 'er 2 à 3 Maanden, van *December* tot *Maart*, van eeten kan; ook eens murv zynde, bederft ze niet ras, maar blyft in die ſtaat lang, zonder te rotten of onſmakelyk te worden: Maar ze moet, om die hoedanigheden te verkrygen, een goede Grond en een goede Standplaats aan het *Espalier* hebben, anders blyft ze by ons dikwils laf en onſmakelyk, 'gelyk meer andere uitlandſche en andere fyne Zoorten.

De Boom maakt goed Hout-gewas, en draagt, wat bejaart geworden zynde, tamelyk ſterk.

GRAND MONARQUE. Kan een heel grote Peer, en wel de grootſte van alle Zoorten worden, dog blyft zomtyds wat kleinder; haar gedaante is dik, rond, ook zomtyds wat hobbelig of oneffen, en naar de Steel toe kortpuntig; haar Schil is glad, grof van aanzien, en dik, van Koleur, ryp zynde, bleek-groenagtig, en zomtyds, dog zelden een weinig rood bloeſend; haar Vleeſch is grof en korlig, en ze dient niet uit de Hand te eeten, maar om te ſtooven of te braaden is ze exellent, en een van de beſte, te meer om datze groot is, en weinige de Pot vullen.

De Boom maakt goed, ſterk, en grof Gewas, en draagt zeer ſterk, weshalven waardig is geplant te worden, te meer, om dat de Vrugt groot en oogzienlyk is, en weinige de Mande en Schotel vullen.

Nota. Men moet deeze Peer niet met de *Winter-Gratiole* verwarren, gelyk zommige doen, want ze zyn zeer verſcheiden in gedaante, dewyl de *Winter-Gratiole* langwerpiger, hobbeliger, en niet zo kort-puntig is, gelykende veel naar een *Bon Chretien d'Hyver*, maar 't is ook een Stoof-Peer.

AANMERKING.

NA dat we de Beſchryvingen der APPELS EN PEEREN volbragt hebben, zo zullen we nu twee Regiſters daar van laten volgen, niet alleen om dezelve onder de voorgemelde Naamen, elk op zyn plaats, te kunnen vinden, maar ook volgens andere Meer-namen, waar mede dezelve op differente Plaatzen genoemt worden; en het welk niet anders als zeer nuttig zyn kan, om de Meer-namen (*Synonyma*) te weten, voor zo ver ze ons bekent geworden zyn.

De tyd der Ryp-wording van elke Zoort ziet men op de Platen, by yder Vrugt; waar by we egter nog errinneren moeten, dat deze tyd te verſtaan is, wanneer ze eetbaar zyn, 't zy van de Boom, gelyk de Zomer-Vrugten, of na dat ze, geplukt zynde, wat gelegen hebben, gelyk de Herfſt- en Winter-Vrugten.

SYNONYMISCH OF MEER-NAMIG

REGISTER EN BLADWYZER

VAN DE

VOORHEEN BESCHREVENE

A P P E L S.

N. *Naamt-*

SYNONYMISCH OF MEER-NAMIG REGISTER EN BLADWYZER VAN DE VOORHEEN BESCHREVENE PEEREN.

H. Hal-

EYNDE.

A D D E N D A.

Daar is in de Beſchryvingen vergeten te melden van de volgende Vrugten, die zeer bekent, geagt en in de Afbeeldingen vertoont zyn, als

BEURRE BLANC TARDYF *ou d'*AUTOMNE. *Grauwe Dojonné.* Deze Peer gelykt in gedaante volkomen na de *Beurré Blanc*, maar ze valt doorgaans wat kleinder, en de Koleur is wat bruinder of ros-grauw, gelyk de *Beurré gris*, dog in het leggen ook ſterk geel wordende; ook word ze aan de Zons-zyde zomtyds een weinig rood bloeſende, en is daarenboven dikwils met zwartagtige Vlekken min of meer gevlekt; haar Vleeſch is zagt, ſmeltend, zappig, en van een zeer geurige, verhevene ſmaak, inzonderheid als ze in een goede Grond gegroeit is; en dan word ze van veele niet zonder reden, voor de beſte Peer in haar tyd geagt, en zelfs boven de andere zeer geurige *Beurés* geſtelt; de ondervinding heeft ook geleert, dat de Vrugten van jonge Boomen in de eerſte Jaren zo ſmakelyk niet zyn, als wanneer ze wat bejaarder geworden zyn, en dit heeft ook plaats in zommige andere Zoorten van fyne Peeren.

De Boom komt in gewas en vrugtbaarheid overeen met de *Beurré Blanc*; en het is niet onwaarſchynlyk, dat deze Zoort alleen een verandering van de *Beurré Blanc*, of die van deze Zoort is, welke door de Enting ontſtaan is. Zie Pag. 55. TAB. II.

BON CHRETIEN D'HYVER. Gelykt na genoeg na eene *Bon Chretien d' Automne*, dog ze valt veeltyds grooter, en wat langer; haar Schil is glad, grof en dik, van Koleur, ryp zynde, groenagtig geel, en zomtyds aan de Zons-zyde een weinig bleekrood bloeſend; deze Peer word in Frankryk de Rang voor alle andere Winter-Peeren gegeven, om dat ze daar zeer geurig, en verheven van ſmaak is, maar in deze Nederlanden verkrygt ze haar volkomene rypheid niet, ſchoon ze op de beſte plaats aan het *Eſpalier* en in een goede Grond ſtaat, en derhalven is ze van geen of weinig geurige ſmaak, en kan niet anders dienen, als om te ſtoven, daar ze de beſte toe is.

De Boom maakt ſterk, en niet zo quarlyk Hout-gewas als de *Bon Chretien d'Antomne*, en draagt, bejaart geworden zynde, zeer wel. Men moet hem altyd op *Wild* enten, waar door de groei en rypheid bevorderd word. Zie Pag 52. TAB. II.

I / IV

coll compl K.

Zeer zeldzaam
4 bdn.
op groot papier met 39
ongevouwen platen

Wyn

